

# Učiteljski Tovariš

Stanovsko političko glasilo UJU — Poverjeništvo Ljubljana.

Uredništvo in uprava: Ljubljana, Frančiškanska ulica 6/1. Rokopisov ne vračamo. Nefrančnih pismen ne sprejemamo. Izhaja vsak četrtek. Naročnina letno 60 Din, za inozemstvo 80 Din. Člani pos. UJU plačajo list s članarino. Oglasi po ceniku in dogovoru, davke posebej. Pošt. šif. 11.197. Telefon 3112.

## Seja širjega sosveta na Zidanem mostu.

V nedeljo dne 26. maja se je vršila na Zidanem mostu seja širjega sosveta, ki se je udeležilo 12 članov ožjega sosveta in 29 predsednikov okrajnih učiteljskih društev, odnosno njih namestnikov. — Seje se niso udeležili zastopnika dolnjelendavskega in marnberškega učiteljskega društva in zastopnika novomeškega in društva za mariborski okraj, ki pa sta svojo odsotnost opravičila. Enako se je opravičila tudi članica ožjega sosveta tov. Godčeva.

Poverjenik tov. Skulj otvoril seja z naslednjim nagovorom:

### Predsednikov nagovor.

Od zadnje seja širjega sosveta je važen mejnik vsega našega javnega življenja 6. januar 1929. Ni mi potreba obnavljati dogodkov iz tega dne. Tudi naš stan in naša organizacija se mora zavedati važnosti novega položaja in dogodkov, ki se vrše.

Ožji sosvet je izdal ob tej priliki proglas na učiteljstvo, ki so ga učiteljska društva enodušno odobrila. S tem je javno zaščitano stališče organizacije.

Stojimo pred važnimi dogodki. Ustvarjajo se novi zakoni, ki bodo temelj bodoči ureditvi našega šolstva. Zavedajmo se vsi velikega časa, v katerem živimo in prispevajmo s svojimi močmi k novi zgradbi in notranji ureditvi naše države in našega šolstva!

Ker so vsa važnejša vprašanja itak na dnevnem redu, jih ne bom posebej omenjal, ker je škoda časa, ki nam je vsled obilega gradiva in obširnega dnevnega reda itak pičlo odmerjen.

Nato poda strokovni tajnik tov. Kobal svoje poročilo.

### Tajnikovo poročilo.

Ker je dnevni red današnje seja obširen in se bodo razpravljale med ostalimi zadevami, ki spadajo več ali manj v tajniško poročilo, se bom omejil pri svojem poročilu le na najvažnejše stvari.

Predvsem omenjam, da smo skušali realizirati vse sklepe zadnje seja, ki se je vršila prav v tem prostoru. Iznesli smo jih ustno pri seji glavnega odbora in vnesli v načrt šolskega zakona. Mnoge zadeve smo predložili pismeno izvršnemu odboru in po Zvezi državnih nameščencev za Slovenijo glavnemu savezu v Beogradu. Kar smo storili, smo registrirali v stanovskem glasilu v obče in pod rubriko iz poverjeništvu. Opozarjam tu še posebej na poročilo seja glavnega odbora, ki se je vršilo 17. in 18. marca t. l. v Beogradu. Na njej so iznesli naši zastopniki vse najvažnejše zahteve glede šolskega zakona, uradniškega zakona in ostale predloge okrajnih učiteljskih društev. V avdienci pri ministrskem predsedniku in pri prosvetnem ministru je iznesel predsednik tov. Petrovič večinoma le naše zahteve. Omenjal je šolski zakon, naš materialni položaj, uradniški zakon, enotne počitnice v vsej državi, kontraktualno učiteljstvo, oddajo služb, disciplinski postopek, uporabo šolskih poslovilij, reorganizacije prosv. sveta, uvedbo učiteljskih zbornic, krajevne in oblastne šolske odbore, neenotnost v šolstvu, ker se ne zakoniti šolski zakon, učne programe in nekatere osebne zadeve. Pri načelniku min. prosvete za osnovno nastavo pa so iznesli naši zastopniki še nekatere posebne zahteve, zlasti disciplinarno preiskavo proti predsednikom zaradi znane brzjavke.

Na vsch mestih so dobili zastopniki dober vtis. Uverili so se, da bo vlada v danih okoliščinah upoštevala želje učiteljstva, ki ga smatra za važen faktor v državi.

Ker prejema poverjeništvo še vedno predloge zaradi poletnih počitnic v maribor-

ski oblasti, omenjam, da smo napravili potrebne korake že lansko leto takoj po pokrajinski skupščini, stavili smo ustne predloge pri seji glavnega odbora, iznesli zadevo v avdienci in napravili ponovno dobro utemeljeno vlogo na izvršni odbor. Ako ne dobimo v doglednem času povoljne rešitve, bo treba ponovne vloge.

### Delovanje okrajnih učiteljskih društev.

Danes je včlanjenih v našem poverjeništvu 32 okrajnih učiteljskih društev. Praviloma bi jih moralo biti 33. Svoj izstop je javilo marnberško učiteljsko društvo, ker uprava ni hotela poslati stanovskih listov zaradi neplačane članarine. Društvo trdi, da je poravnalo vse obveznosti, dočim glavni blagajnik trdi nasprotno. Stanovskih listov ne prejema tudi članstvo dolnjelendavskega učiteljskega društva, ker do danes ni plačalo svojih obveznosti. Društvo učiteljev in šolskih prijateljev za ljubljansko okolico je likvidiralo. Ustanovili pa sta še mesto njega dve društvi: Sresko društvo UJU — Ljubljana okolica — vzhodni del, in enako — zahodni del. Vzhodni del šteje 100 članov, za predsednika je bil izvoljen tov. Kosin Mirko šolski upravitelj na Laverci pri Ljubljani, zahodni del pa 120 članov, predseduje mu Fortunat Lampret šolski upravitelj v Borovnici. Oba sta danes tu navzoča. Bodita najiskrenejše pozdravljeni! Enako ostali novoizvoljeni predsedniki.

Po sklepu pokrajinske skupščine mora imeti vsako društvo letno 10 sestankov: t. j. 5 zborovanj in 5 krožkovih sestankov. Točno statistiko bom podal na skupščini. Do danes so zborovala 3 društva po 5krat, 18 društev po 4krat, 8 društev po 3krat in 4 društva po 2krat. Večina društev pošilja redno svoja poročila o zborovanjih, nekatera so netočna in ne pošiljajo poročil po dva in več mesecev, eno društvo se za poročilo kljub urgenci sploh ne zmeni. Povprečna udeležba na zborovanjih je 65 %.

Statistiko o krožkovih sestankih bom postavil za pokrajinsko skupščino. Ob tej priliki prošim vse tov. predsednike, ki dolgujejo še kako poročilo, da to pošljejo čimprej. Po sklepu pokrajinske skupščine je treba to predložiti itak v 8 dneh po zborovanju.

### Delovanje ožjega sosveta.

Ožji sosvet je imel seja 31. januarja in 28. aprila. Poročila so bila objavljena v »Učiteljskem Tovarišu«. Seja 31. januarja je bila sklicana predvsem zaradi Radovljanskega društva (Edinstva), ki je poslalo poverjeništvu znan dopis. Odgovor nanj je poslanica ožjega sosveta, objavljena v »Učit. Tov.« št. 25, z dne 31. jan. pod naslovom »Učiteljstvo«.

Na seji 28. aprila je razpravljala ožji sosvet razven o tekočih zadevah tudi v odseku za kontraktualce ter napravil znani sklep (Citaj!) Odsek je poverjenika povabil na seja dne 16. maja. Pojasnil je tovarišem v odseku stališče ožjega sosveta. Ker so pa bili v nekaterih stvareh nedostopni, je seja zapustil z izjavo, da predloži zadevo pred današnji forum.

Današnja seja mora sklepati o pokrajinski skupščini, o načinu volitev ožjega sosveta ter o razpisu uredniških mest pri »Popotniku«, »Učit. Tov.« in »Zvončku«.

O gospodarski poslovalnici, o pravilih, o načrtu zakona o narodnih šolah ne bom trdil časa, ker so te točke itak na dnevnem redu današnje seja.

### Delovanje posameznih odsekov.

V kratkih besedah je nato podal poročilo o delovanju naslednjih odsekov:

1. Osrednji izobraževalni odsek; 1. Šolskopravni odsek; 3. Odsek za kmetijsko in gospodinjstvo nadaljevalno šolstvo 4. Odsek

za obrtnonadaljevalno šolstvo; 5. Odsek za izvenšolsko delo; 6. Odsek za učiteljski nasrščaj; 7. Odsek za kontraktualce; 8. Mladinska Matica; 9. Gospodarski svet.

Nato prečita tov. Kobal še razsodbo vzklícnega sodišča v zadevi Knaflič kontra Skulj, na podlagi katere je bil tov. Skulj popolnoma oproščen.

O tej zadevi se je razvila precejšnja debata, ki so se jo udeležili tov. Šestan, Kobal, Hren, Skulj, Feinig, Straus in Dolinar.

Med debato je bilo prečitano tudi pismo celjskega učiteljskega društva v tej zadevi.

Po končani debati je bil sprejet naslednji predlog:

Širji sosvet obžaluje, da je med organiziranim učiteljstvom še vedno tako malo stanovske zavesti in discipline, da išče pomoči in časti pri sodiščih — mesto, da se kot discipliniran član podvrže stanovskemu razsodišču — in odobruje tozadnji sklep ožjega sosveta.

Obžaluje tudi postopanje društvenega predsedstva Maribor-okolica, ki ni postopal v smislu sklepov seja zadnjega širjega sosveta. Pri tej priliki poziva vse organizirano učiteljstvo, da se pri eventualnih sporih poskorava le društvenemu razsodišču. Proti članom, ki bi kršili ta sklep, naj se postopa v smislu društvenih pravil.

Tudi zadeva marnberškega učiteljskega društva je prišla v debato in so o tej zadevi debatirali tov. Skulj, Hren, Dolinar, Šestan in je bil z ozirom na to debato sprejet sledeči predlog:

Širji sosvet odobruje sklep ožjega sosveta, da se marnberškemu učiteljskemu društvu obustavijo časopisi, dokler isto ne izvrši svojih dolžnosti. Širji sosvet tudi smatra, da s tem marnberško učiteljsko društvo ni črtano kot član poverjeništvu, ampak je še vedno ud poverjeništvu in mora vršiti svoje dolžnosti.

### Za uvedbo enotnih počitnic.

Dasi je že preje poverjeništvo stavilo v Beogradu svoje predloge glede odprave jesenskih počitnic v mariborski oblasti, vendar je bila s seja širjega sosveta poslana v Beograd brzjavka, da bo zadeva sigurnejše rešena v zmislu naše želje in, da bodo z novim šolskim zakonom uvedene enotne počitnice v vsej Sloveniji.

### Zadeva odseka za kontraktualce.

Na seji ožjega sosveta je bil sprejet sklep tiče odseka za kontraktualce, ki je bil objavljen v »Učiteljskem Tovarišu«. Na seji širjega sosveta je bil prečitana ta sklep in tudi odsekov odgovor nanj. Ker je bil na seji navzočen slučajno tov. Pahor, ki je tudi član odseka za kontraktualce, mu je bila dana prilika, da je izrazil mnenje odseka.

Poverjenik tov. Skulj je predvsem konstatiral, da je poverjeništvo ves čas podpiralo stremljenje kontraktualnega učiteljstva in odseka in mu je šlo v vsakem oziru na roko. Odseki pa so osnovani le v pomoč poverjeništvu in ker niso samostojne korporacije, morajo po pravilniku obvestiti o vsem delu poverjeništvu in vse vloge, ki jih pošljejo kamorkoli, morajo iti skozi poverjeništvo.

V informacijo članov širjega sosveta sta bila navedena dva slučaja, in je to širjemu sosvetu zadostovalo.

Debata o tej zadevi se je zelo zavlekla in so k stvari govorili tov. Šestan, Lulik, Skulj, Kobal, Pahor, Ribičič, Musek, Lampret in Vidmar. Koncem debate je bil sprejet še predlog tov. Ribičiča, ki se glasi:

Po konstataciji, da je nameraval poslati odsek za kontr. vsem učit. Primorja (to rej ne vsemu članstvu organ.) okrožnico za zbiranje prispevkov za brezposelne učitelje iz Primorja in poslal vlogo na uradno mesto proseč gnotne podpore brez vednosti pover-

jeništvu, odobrava širji sosvet predlog ožjega sosveta, da bodi pri sejah kontraktualnega odseka navzoč član poverjeništvu zaradi in-formacije in v pomoč. Izjava ožjega sosveta naj se ne smatra kot kritika, ampak kot potrebna baza za skupno delo.

Zatem je vprašal še tov. Lapajne, kaj je ukrenilo poverjeništvo glede evidence v Beogradu stavljenih predlogov. Tov. Skulj je še pojasnil, da so bili predlogi vposlani na merodajna mesta.

S tem je bila zaključena debata o tajniškem poročilu, nakar je podal glavni blagajnik tov. Grum

### blagajniško poročilo.

V poročilu je navedel tov. Grum natančne vsote, ki jih dolgujejo posamezna društva poverjeništvu na članarini, za pevski zbor in za Zvezo državnih nameščencev. Iz njegovega poročila je bilo razvidno, da znaša dolg vseh društev pri poverjeništvu: na članarini 33.198,53 Din; za centralo v Beogradu 7680 Din; za Zvezo državnih nameščencev 7132,40 Din in za pevski zbor 415,5 Din. Skupna vsota vseh dolgov znaša 52.164,93 Din. Ker pa imajo nekatera društva več plačanega, nego znašajo njihove obveznosti in znaša ta plus 7193,76 Din, znaša čist dolg društva 44.971,17 Din. Ta dolg bodo morala poravnati društva tekom meseca junija, ker sicer društva, ki bodo izkazovala znatne sicerstve, ne bodo imela pravice glasovanja na delegacijskem zborovanju (čl. 29. pravil).

Mesečnih prijav za april in maj še ni poslalo marnberško društvo, za maj pa Brežice-Sevnica, Dol. Lendava in Ljubljana.

Za Zvezo državnih nameščencev ne prispevajo: Brežice-Sevnica, Celje, Konjice — ostala društva prispevajo v redu, a so nekatera zaostala v tekočem letu, tako Logatec, Ljubljana, Maribor-okolica, (Maribor (delo ma), Marnberg, Murska Sobota.

Za Pevski zbor ne prispevajo Celje, Ljutomer, Marnberg, Murska Sobota, Soštanj, Gornji grad, Dolnja Lendava, Brežice, zaostala so pa s prispevanjem Logatec, Ljubljana, Maribor-okolica, vzhodni in zahodni del, Maribor-okolica, Maribor-mesto (deloma).

Revizijo knjig in računov je izvršil tov. Ivanjič dne 28. dec. 1928 in dne 28. marca 1929 pa skupno s tov. Fran Skuljem, ki sta našla vse vknjižbe, račune in prenose v redu. Pred zaključkom poslovne dobe se bo vršila še ena revizija, ki bo pregledala nadaljnjo poslovno delo in lutni račun.

Stanovski listi so povečini plačani pri Učiteljski tiskarni. »Učit. Tovariš« ima na tekočem računu pri Učit. tiskarni 1100 Din, »Zvonček« pa 870 Din, večji dolg izkazuje račun UJU, in sicer v znesku 10.330 Din, torej skupaj dolga 12.300 Din. To do 25. maja t. l. zaokroženo.

Za fond kontraktualcev se je nabralo 9344,50 Din, izplačalo pa 8069,50 Din, torej je gotovine na razpolago še 1275 Din.

Mladinska Matica je dosegla 214.270 Din, t. j. ca. 19.600 naročnikov; naklada 20.000.

Proračun »Popotnikovih« izdatkov je prekoračen za 8200 Din vsled zvišanja honorarjev dopisnikom in tiskanja lista v borštitisku.

Po nekaterih pojasnilih, ki so jih zahtevali z ozirom na blagajniško poročilo tov. Lampret, Zagar, Šestan in Roš, je bilo blagajniško poročilo soglasno sprejeto.

### Proračun.

Ker je potrebno, da razpravljajo društva o proračunu na svojih zborovanjih, se sklene istega ponatisniti v »Učit. Tovarišu«.

(Konec prihodnjic.)

## LISTEK.

VILKO MAZI:

### K letošnjim publikacijam Mladinske Matice.

Usodna ovira razmahu slovenske knjige je predvsem majhna naklada, ki knjigo poudraži preko mere ter jo tako napravi širokim masam skoraj nepristopno. Napačno je tolikokrat ponavljano jadikovanje, da gine zanimanje za knjigo. Dokaz temu je pridno posečanje javnih knjižnic, kjer si človek za mal denar lahko izposodi knjigo, da jo vsaj prečita, ako že ne more, da bi postala njegova last. Našlo pa bi se tudi več kupčev, ako bi se knjiga izdatno pocenila, kar pa je mogoče samo pri veliki nakladi.

Seveda so še drugi vzroki, zakaj se naše knjige tako malo razpeča. V trdem boju za obstanek primanjkuje marsikomu poleg sredstev tudi časa, da bi mogel misliti še na kaj drugega, kaj imenitnejšega nego je trda skorja vsakdanjega kruha. Edina in seveda jako dvomljiva duhovna paša mu je dnevno ča-

sopisje s svojimi umazaniami senzacijami pod kričecimi naslovi: uboj, samomor, poverba, oskrnba in kakor se že pravi tem modernim žurnalističnim cvetkam z raznimi napih-njenimi prilastki: zverinski, zagonen itd. Zastran lepšega je treba večasih tudi malo zmikastiti »tuji šund«, da gre potem »doma-či« bolje v denar. Tako se zastrupljajo ljudske množice že dolgih deset let, dobro in zdravo čtivo pa se praši po knjigotržnicah, ali pa sploh ne najde založnika...

Edin trden jez tej splošni, žalostni dekadenci so književne družbe, ki morejo s primeroma veliko nakladdo poceniti tudi dobro knjigo ter jo tako razširiti do zadnjih vasi. Zato je take družbe, v kolikor imajo čist in zdrav program in se ne love za profitarstvom, iskreno pozdraviti.

Taka institucija je tudi Mladinska Matica. Njena naloga je še prav posebno važna, ker gre za preramenjen in poživljenjem našega toliko zamarnjenega mladinskega slovstva, ker hoče za vsako ceno iztrebiti nezdrave izrodke, ki se zadnja leta ponujajo mladini pod zvencem imenom mladinske knjige, česar pa navadno niti daleč ne zaslu-žijo, naposled, ker omogoča s skrajno pocenitvijo zares dobre knjige tudi najrevnejšim, da si jo nabavijo.

Mladinska Matica pripravlja te dni ekspedicijo svojih drugih publikacij. Dvanajst tisoč lanskih naročnikov se je pomnožilo v dvajset tisoč. Lani okrog 40.000 knjig, letos preko 81.000, ker dobi vsak naročnik topot za isto naročnino kakor lani namesto treh kar štiri lepe, zanimive in prikupno opremljene knjižice. To je vsekakor odličan napredek institucije, ki obratuje takorekoč samo z moralnim kapitalom, to je z zaupanjem v zdravo idejo, ki ima vse pogoje, da se še krepkeje razmahne in postane žarišče našega mladinskega slovstva.

Malo je slovenskih knjig, ki bi dosegle ali celo presegle našo letošnjo nakladdo. V Ljubljani nemara nobene. Prav gotovo pa gre Mladinski Matici prvenstvo v izredno nizki naročnini. Kljub veliki nakladi se marsikdo po pravici čudi, kako je mogoče za borega kovača nuditi troje, da celo četvero originalnih literarnih del trajne vrednosti, bogato ilustriranih in okusno opremljenih. Vsem tem bodi na uho povedano, da le z nesebičnim delom in ljubeznijo do stvari. Kdor pozna ogromne tiskarske stroške, ki pogoltnjejo okrog tri četrtine naročnine, uvažuje velike izdatke za klišee in honorarje za prispevke, naposled pa še upravo in ekspedicijo cele gore knjig, bo kmalu uvidel, da

je treba tu dobro gospodariti, ako hočemo uravnovesiti dohodke in izdatke. Naročniki so sicer letos prispevali za upravne stroške in ekspedicijo po pol dinarja, kar bi pri povotno določenih treh knjigah popolnoma zadostovalo, ne pokrije za sedaj niti polovice teh stroškov, zlasti, ako bi se morala ekspedicija tudi letos izvršiti po pošti. Zato se bo treba poslužiti železnice in drugih cenejših prometnih sredstev, kjer bo to pač mogoče in ako bo še dovolj časa na razpolago. Poverjeniki, ki bi mogli v takih krajih prevzeti večje pošiljke in jih razdeliti sosednjim šolam, odnosno, ki bi morda osebno prevzeli knjige pri odboru Mladinske Matice, naj bi to čimprej javili po dopisnici. Knjige bodo pripravljene okrog 15. junija. Prihodnje leto pa bo treba pri štirih knjižnicah prispevati vsaj 1 Din za upravo in ekspedicijo, dočim ostane naročnina neizpremenjena. Ako se število naročnikov še dvigne, recimo na 25 tisoč, za kar imamo še dovolj rezerv, potem bo mogla Matica misliti tudi nekaj nase, to se pravi, da si bo nabavila nekaj potrebnega inventarja in morda tudi preskrbela lasten lokal, kjer bo mogla nemoteno opravljati svoje velike in vedno večje posle. Dolej še ne more imenovati svoje lastne niti enega samega stola, kaj šele mizo ali omaro! Res-

## Splošne vesti.

— **Razlike — izplačane.** Za izplačilo druge polovice razlik je odprt kredit in denar na razpolago. Ker se mora izvršiti izplačilo razlik po pravilniku o poslovanju računovodstvenih odsekov, je sestavljen in razposlan računski odsek ljubljanskega in mariborskega prosvetnega oddelka v Ljubljani plačilne sezname razlik na vse šole v podpis. Čim vrnejo vse šole sezname, se izvrši takoj izplačilo razlik.

— **Naša glavna skupščina.** Glavni odbor je sklenil na svoji zadnji seji, da se bo vršila glavna skupščina UJU v Zagrebu in to iz razloga, ker se tam še ni vršila in tudi, ker bi to bilo zelo koristno za ustvarjanje enotne učiteljske organizacije na Hrvaškem, kjer še vedno obstoja Savez Hrv. Učit. Društvo. — V zadnjem času pa je prišlo beograjsko poverjeništvu v Beogradu. Ker vztraja izvršni, kakor tudi glavni odbor na svojem sklepu, se bo vršila glavna skupščina v Zagrebu.

— **Univerza kralja Aleksandra I. v Ljubljani.** Veliki župan ljubljanske oblasti je poslal poverjeništvu 18. maja t. l. S. br. 1882 nastopni dopis: Vodstvo poverjeništvu jugoslovenskega učiteljstva je poslalo Njegovu Veličanstvu kralju Aleksandru brzojavko, v kateri mu izraža svojo zahvalo in vdanost zato, ker je blagovolil dovoliti, da nosi ljubljansko vsučilišče v bodoče Njegovo ime. Po Najvišjem nalogu Njega Veličanstva kralja, dostavljenem mi po kabinetu gospoda ministra za notranje posle, sporočam naslovu za izraze zahvale in vdanosti srčno zahvalo. — Veliki župan: **Dr. Vodopivec** l. r.

— **1919.—1929. Deset let drž. slovenske osnovne in meščanske šole v Mariboru.** Uredil Drago Humek. — Založil »Učiteljski dom« v Mariboru. — Maribor 1929. Str. 80. — Ob proslavi desetletnice slovenske šole v Mariboru je izšlo gornje delo, ki je verno zrcalo delovanja slovenskega učiteljstva za naše šolstvo v centru predvojnega nemškega tarstva. Trnjeva je bila pot in težko delo, a idealizem slovenskega učiteljstva je premagal vse ovire in s pomočjo merodajnih faktorjev povzdignil naše šolstvo na višek in ga danes po 10 letih lahko stavimo za vzor vsemu šolstvu v naši državi. — Mnogi članki v knjigi opisujejo ovire, ki jih je moralo premostiti slovensko učiteljstvo, ki je po preobratu prevzelo mariborske šole. Opisane pa je v knjigi tudi ves razvoj šolstva in pedagoškega delovanja v Mariboru in zato knjigo učiteljstvu najtopleje priporočamo.

— **Učiteljem, ki pripeljejo otroke na izlet v Ljubljano,** ali govore pri domoznanskem pouku o Ljubljani priporočamo, da si nabavijo za se in za otroke knjižico »Razgled z ljubljanskega Grada«. Nihče od vas, ki pride v Ljubljano ne bo pozabil peljati otroke na Grad. Saj od tam vidite vso Ljubljano in daleč naokrog slovensko zemljo. Ni je primernejše točke za domoznanski pouk, kot je to. Knjižica opisuje položaj Grada, pristop in obhod po njem, mesto in obmestje, okolico in obzor, ki se deli v Krimski sektor, Triglavski sektor, Kamniški sektor. Zelo zanimivo in podučno so opisani kulturno-zgodovinski pogledi. Ob koncu je pa še seznam knjig in spisov, na podlagi katerih se vsako lahko globlje seznanj s posameznimi podrobnostmi. Ob sklepu je preidejana še karta okolice z vsemi točkami, ki se vidijo z razgleda. Ta karta je posebno prikladna za šole, ker na njej ni brezštevilnih podrobnosti, temveč so naravnost plastično izražene le glavne točke, z vsemi vrhanci, ki se vidijo iz Ljubljane, od Triglava do najbližjih točk Šmarne gore, Rožnika in Golovca. Idealno se bodo dali izvesti na podlagi tega reliefja na »mizi s peskom«, ki bodo v učencu poglobili in utrdili to, kar je videl na izletu. Knjigo je sestavil inšpektor za srednje šole v pok. g. Jos. Wester, panoramo pa je narisal akad. slikar g. Peter Žmitek. Cena knjižice je naravnost bagatelna za tako krasno opremljeno delo, t. j. 10 Din v knjigarnah, šole pa imajo to ugodnost, da jo dobe celo po 8 Din, ako naroče najmanj 20 izvodov pri mestnem magistratu v Ljubljani, ki je knjižico založil. Učitelj, ki govori pri domoznanskem pouku o Ljubljani, ne bo mogel preiti preko te knjige. Posebno sedaj, ko ima učiteljstvo tudi Velesajmsko razstavo na uporabo, naj uporabi to priliko. Glede prenočišč daje pojasnila Velesajmska uprava.

nična mati, ki pozablja nase, samo da more čim najbolj osrečiti svojo dečo.

Med letošnjimi publikacijami so zopet »Kresnice«, nekoliko manjše po obsegu, zato pa bogatejša po vsebini in ilustracijah. Remek-delo je Seliškarjev roman »Rudi«, ki ga bo z veseljem sprejela mladina pa tudi odrasli. Pipanova knjižica »Kako smo delali radion«, je pisana tako poljudno in pojasnjena s tolikimi ilustracijami, da jo moremo imenovati prvo in edino delo te vrste v naši literaturi. V očigled velikemu zanimanju za radiofonijo bo dobrodošla v sleherni hiši. Namesto knjižice o gospodinjstvu, za katero je izšla inicijativa tako pozno, da ni bilo mogoče dobiti ustreznega rokopisa, izidejo Reharjevi »Začarani krogi«, originalne pravljice za naše malčke, ki jim je Matica tudi dolžna svoj tribut. Nameravana knjižica o gospodinjstvu pa izide prihodnje leto v taki obliki, ki bo ustrezala pretežni večini naših naročnic in bo s pridom segla tja, kjer je najbolj potrebna: v naše podeželske domove.

Kdor bo hotel pošteno soditi, bo moral priznati, da je storila Mladinska Matica s svojimi drugimi publikacijami velik korak naprej in tako lahko z zaupanjem zre v bodočnost.

— **Požrtvovalni narodni delavec** je brez dvoma tovariš Ivan Pečnik. Tam ob robu kumljanske deželce, v maloznani, romantični svibanski dolini se vsestransko udejstvuje. Vzorni sadovnjaki, smotreno urejene drevesnice — vse je plod njegovega truda. Neprecenljivih zaslug za Svibance si je pa pridobil s tem, da je s pomočjo nekaterih agilnejših domačinov postavil spomenik v svetovni vojni padlim fantom. V nedeljo 12. t. m. je bilo ob navzočnosti domačinov in gostov odkritje spomenika, ki je seveda njegov osnutek. Po končani službi božji, ki jo je daroval preč. g. vojni kurat F. Bonač, se je vršila lepa slavnost ob spomeniku, ki stoji kot spomin žrtev in dela ob vznožju grička, kjer so nekaj gospodovali silni Ostrovrharji. Odkritje je otvoril šolski upravitelj Ivo Pečnik; v temperamentnem govoru je očrtal vse silno trpljenje in žrtve padlih za naše osvobodjenje. Majhna šolarica je v primerni deklamaciji razkrivala boje in gorje vojnika. Preč. g. vojni kurat F. Bonač nas je s svojo običajno magično silo govora ganil do solz. Za primerno razpoloženje sta skrbela svibanski in radeški moški zbor in radeška godba. Po končani slovesnosti se je vršila v osnovni šoli drama »Mrak«, ki je še enkrat z vso elementarno silo podčrtala vso tragiko vojnih let. Bila je precizno naštudirana ter zelo lepo podana. S ponosom in hvaležnostjo je gledalo ljudstvo na svojega učitelja, ki mu je na tako lep način pokazal, kako se vsaj malo odškoduje padlim svojcem, ki so žrtvovali svoje najdražje za našo prelepo zemljo. Tovarišu vsa čast! —k.

— **Pedagoška centrala.** Dne 22. maja se je vršil v Mariboru 11. diskuzijski sestanek Pedagoške centrale v tekočem letu. Nadeljevala in zaključila se je razprava o reformi dunajskih šol. Zanimiva in stvarna debata, ki so se je udeležili tov. Grčar, Vranc, Oster, Haberman, dr. Poljanec, Juvančičeva, Skala i. dr., je privedla zbrano učiteljstvo (bilo jih je preko 60) do zaključka, da je v sedanjih dobi obnova vzgoje nujna in neobhodno potrebna. V času, ko se rahljajo družinske vezi, ko se majejo družabni stebri ter padajo avtoritete, ki hočejo vladati s surovo silo in zunanjo disciplino, je treba vzgojiti človeka z notranjo disciplino, človeka, ki ne bo pošten, plemenit in delaven zaradi zunanjih predpisov in zunanjega pritiska, nego bo delal, dobro iz notranjega nagiba in prepričanja. Dunaj nam kaže v tem oziru pot; ni še popoln, ali njegove bogate izkušnje nas lahko obvarujejo pred marsikatero zmoto, ki dunajskim prvoboriteljem ni bila prihranjena. Da se izkoristijo izkušnje, ki so jih dobili naši hospitanti na Dunaju, je storila Pedagoška centrala dalekosežen sklep, namreč da ustanovi učiteljske delovne zajednice, ki bodo od začetka formirane po razredih, a se bodo pozneje grupirale tudi iz drugih vidikov, kakor bo nanesla potreba. Z medsebojnimi hospitacijami, izmenjavanjem izkušenj, skupnim študijem, diskuzijami ter s pravih tovarištvom bodo skušale delovne zajednice poglobiti pedagoško delo. — Prihodnji sestanek se vrši dne 5. junija. Na dnevnem redu je ustanovitev delovnih zajednic.

— **Spominske liste za učence** ima še v zalogi Slov. šolska Matica v Ljubljani (šola na Ledini). S kolorirano sliko in primernimi verzami so lep spomin za učenca, ki zapusti šolo. Stanejo samo po 1 Din. Naročite jih za učence zadnjega šolskega leta, zdaj je še čas za to.

— **Poroča.** Poročila sta se na binško nedeljo na Brezju g. Jože Novak, učitelj v Ormožu in gdč. Hermina Mihler, učiteljica v Ormožu. Mlademu paru čestitamo in želimo obilo sreče.

— **Poziv učiteljima,** koji su maturirali na učiteljsku u Koprju g. 1894. — Koliko je meni poznato, nismo se mi, maturanti iz g. 1894., još sastali iza našega razlaska iz Koprja, osim, što nas je nekolicina prisustvovala glav. skupštinama slov. Učiteljske Zaveze. — Lijepo bi bilo, da se bar sada, kada nam je penzija pred vratima, pošlje 35 godina, jednom sastanemo svi mi, koji smo još u životu. Zato objelodanjujem ovih par redaka u »U. T.« s molbom na svoje kolege, da se o ovoj stvari izjasne ili u »U. T.« ili možda privatnim dopisivanjem. Ne znam za adresu nikoga od vas. — U Kastyu, kraj Sušaka, 23. V. 1929. — Ante Ryslavý.

— **Člane(ice) litijskega učiteljskega društva** nujno prosim, da mi z junijem gotovo nakažejo vso zaostalo članarino za poslovno leto 1928./29. ter prispevek à 5 Din za izvršni odbor v Beogradu. Komur je zmanjkalo polnožnic, naj si jo nabavi na bližnji pošti za 25 par ter ustavi števil. 13.262. — D. Rostohar, t. č. blagajnik.

— **Razlika za učitelje,** ki so podal ostavko se bo izplačala, če so bili prevedeni in ko bodo napravili prijavo, kakor je predpisana za upokojeence.

— **Članom UJU Ljubljana okolica — vzhodni del!** Te dni razpošljam vsem članom nove položnice števil. 15.264 s pripisom dolga iz leta 1928. in zaostanka v tekočem letu. Opozarjam, da poteče z junijem zadnji obrok polletne članarine pred sklepom šolskega leta. Stare položnice števil. 12.226 so neveljavne.

**Samo predsek** je, če kdo misli, da iz rži ni kave. V tisočerihih rodbinah uživajo ŽIKO brez primesi zrnatih kave v popolno zadovoljnost. Seveda je pa treba pri nakupu paziti izrecno na ime »ŽIKA«, ki je zakonito zavarovano.

**Obleke kemično čisti, barva, plisira in lika tovarna JOS. REICH.**

**Med prijateljicami:** »Svetujem Vam draga gospa, da vzamete za pranje perila SCHICHTOV »RADION«. — Poglejte našnjanji oglas!»



„Moje stanovanje se kar blešči od snage,“

pravi mlada gospa Mica. „RADION mi olajšuje delo, ker pere ne samo perilo, ampak tudi stopnice, vrata in tla. Vse to čisti RADION brez truda in hitro.“



Varuje perilo!

### Pevski zbor UJU učiteljstva.

— **pev. Koncert učiteljskega zbora UJU v Ptuj.** Ob priliki 60letnice obstoja »Ptujškega učiteljskega društva« dne 8. maja t. l. smo imeli priliko v zasadeni dvorani Društvenega doma slišati pevski zbor UJU. Škoda, da se predavanje, ki naj bi služilo v boljše razumevanje modernih skladb, pred izvajanjem programa ob splošnem nemiru, vsaj v zadnjem delu dvorane prav nič ni razumelo. Prvič se je pri nas v Ptuj izvajal moderni vokalni program. Umljivo je, da ga publika, četudi je sestajala povečini iz učiteljstva, ni sprejela s posebnim navdušenjem. Za take skladbe bo treba publiko šele vzgojiti. Učiteljski pevski zbor je v to najbolj poklican, ker bo k svojim koncertom pritegnil tudi mnogo učiteljstva. V kritiko k izvajanju posameznih točk se ne morem spuščati. Mimogrede bodi omenjeno: Prekrasna Škerjančeva: »Marija in mlinar« kot prva točka, je šla bolj mrzlo mimo nas — zbor še ni bil vpet. Najbolj so ugajale: Paš pandopulovi svatovski pesmi in Stolcer Slavenskega — Romarska, od Adamiča pa — Zvesta Kata in Srečna Kata. — Prepričani smo se o odlični kvaliteti zbora in pevovodje Sr. Kumarja, ki se zelo ogiba neumetniških zunanjih efektov. V zbor bi bilo potrebno pritegniti še nekaj dobrih tenorjev in sopranov. Mislim, da Slovenija glede učiteljskega pevstva še ni izrpana. — Želim, da nas Pevski zbor UJU obišče vsako leto. — Hasl.

— **pev »Hlahol Vinohradskega«**, odlična češka pevška družina, priredi l. VI. t. l. ob 20. uri v unioński dvorani v Ljubljani svoj koncert. Naš zbor pokloni bratskemu društvu pri koncertu venci in sodeluje tudi pri sprejemu. Vse člane zbora vabimo, da se koncerta po možnosti udeležijo ter poagitirajo za obisk med znanci in prijatelji.

V smislu odborovega sklepa prosimo, da se udeležijo širše seje artistskega odseka sledeči tovariši(ce): Kumar, Cerut, Primožič, Jovan, Pahor, Stritar, Schubertova in Deklevova. Sestaviti je spored za počitniški tečaj, ki ga predvidevamo za dni 14. do 21. julija t. l. Seja art. odseka bo v Učit. tisk. v nedeljo dne 2. junija ob 15. uri.

**FOTO-APARATE** kupite najbolje pri **Fr. P. ZAJEC, optik Ljubljana, Stari trg 9.**

**Dr. G. PICCOLI** — lekarnar v Ljubljani priporoča pri zaprtju in drugih težkočah svojo preizkušeno

**želočno tinkturo** — Naročila točno po povzetju.

### Naša gospodarska organizacija.

— **g. Članom Učit. Samopomoči.** V teh dneh prejmete položnice za 188., 189. in 190. smrtni slučaj, to so umrli člani: Zlatka Tušek, Sv. Miklavž, Janko Golob, St. Jernej in Ana Fink, Celje. Članski prispevek znaša za porednice 16 Din, za zakonske pare 31 Din. Zneske nakažite takoj! Za zadnje tri smrtni slučaje so prejeli dediči 34.715 Din. Učit. Samopomoč ima danes 2320 članov. Posmrtnina znaša 11.600 Din.

### Stanovska organizacija UJU

#### Iz poverjeništvu UJU.

Prejeli smo:

P. n.

Udruženje Jugoslovenskega učiteljstva v Beogradu

Poverjeništvu Ljubljana.

Za izraze globokega sožalja in iskrenega sočustvovanja ob težki in nepričakovani izgubi našega blagega sina in brata dr. Frana Čibeja, kakor tudi za častno spremstvo na njegovi zadnji poti zahvaljujemo se najglobokeje.

Priporočamo se tudi p. n. Poverjeništvu, da ohrani blagopokojnika nadalje v dobrem spominu.

Ljubljana, 26. maja 1929.

Za hvaležno vdano obitelj  
Fran Čibej.

— **pov. Poverjeništvu je nominiralo na poziv Jugoslovenske Matice v Ljubljani v njen pokrajinski odbor tovariša Vekoslava Mlekuža, učitelja v Ljubljani.**

### Vabila:

— **LITIJSKO UČITELJSKO DRUSTVO** ne zboruje 2., ampak 9. junija 1929 točno ob 10. uri dopoldne v Smartnem pri Litiji. — Odbor ima eno uro pred zborovanjem sejo. — Dnevni red: Situacijsko poročilo; seja širjega sosveta poverj. UJU v Ljubljani; predavanje ge. prof. M. Skabernetove o napredku moderne šolstva z ozirom na delovno šolo; volite delegatov za pokrajinsko skupščino; slučajnosti. Z ozirom na aktualno pedagoško predavanje in rešitev važnejših internih zadev, prosi odbor čim častnejše udeležbe — če tudi je nedelja. Ob tej priliki se bo najbolj dokumentirala Vaša požrtvovalnost, stanovska zavednost in organizatorična disciplinal — Odbor.

## Splošne vesti.

— **Razlike — izplačane.** Za izplačilo druge polovice razlik je odprt kredit in denar na razpolago. Ker se mora izvršiti izplačilo razlik po pravilniku o poslovanju računovodstvenih odsekov, je sestavil in razposlal računski odsek ljubljanskega in mariborskega prosvetnega oddelka v Ljubljani plačilne sezname razlik na vse šole v podpis. Čim vrnejo vse šole sezname, se izvrši takoj izplačilo razlik.

— **Naša glavna skupščina.** Glavni odbor je sklenil na svoji zadnji seji, da se bo vršila glavna skupščina UJU v Zagrebu in to iz razloga, ker se tam še ni vršila in tudi, ker bi to bilo zelo koristno za ustvarjanje enotne učiteljske organizacije na Hrvaškem, kjer še vedno obstoja Savez Hrv. Učit. Društvo. — V zadnjem času pa je prišlo beograjsko poverjeništvu v Beogradu. Ker vztraja izvršni, kakor tudi glavni odbor na svojem sklepu, se bo vršila glavna skupščina v Zagrebu.

— **Univerza kralja Aleksandra I. v Ljubljani.** Veliki župan ljubljanske oblasti je poslal poverjeništvu 18. maja t. l. S. br. 1882 nastopni dopis: Vodstvo poverjeništvu jugoslovenskega učiteljstva je poslalo Njegovu Veličanstvu kralju Aleksandru brzojavko, v kateri mu izraža svojo zahvalo in vdanoost zato, ker je blagovolil dovoliti, da nosi ljubljansko vsučilišče v bodoče Njegovo ime. Po Najvišjem nalogu Njega Veličanstva kralja, dostavljenem mi po kabinetu gospoda ministra za notranje posle, sporočam naslovu za izraze zahvale in vdanoosti srčno zahvalo. — Veliki župan: **Dr. Vodopivec I. r.**

— **1919.—1929. Deset let drž. slovenske osnovne in meščanske šole v Mariboru.** Uredil Drago Humek. — Založil »Učiteljski dom« v Mariboru. — Maribor 1929. Str. 80. — Ob proslavi desetletnice slovenske šole v Mariboru je izšlo gornje delo, ki je verno zrcalo delovanja slovenskega učiteljstva za naše šolstvo v centru predvojnega nemškega tarstva. Trnjeva je bila pot in težko delo, a idealizem slovenskega učiteljstva je premagal vse ovire in s pomočjo merodajnih faktorjev povzdignil naše šolstvo na višek in ga danes po 10 letih lahko stavimo za vzor vsemu šolstvu v naši državi. — Mnogi članki v knjigi opisujejo ovire, ki jih je moralo premostiti slovensko učiteljstvo, ki je po preobratu prevzelo mariborske šole. Opisan pa je v knjigi tudi ves razvoj šolstva in pedagoškega delovanja v Mariboru in zato knjigo učiteljstvu najtopleje priporočamo.

— **Učiteljem, ki pripeljejo otroke na izlet v Ljubljano,** ali govore pri domoznanskem pouku o Ljubljani priporočamo, da si nabavijo za se in za otroke knjižico »Razgled z ljubljanskega Grada«. Nihče od vas, ki pride v Ljubljano ne bo pozabil peljati otroke na Grad. Saj od tam vidite vso Ljubljano in daleč naokrog slovensko zemljo. Ni je primernejše točke za domoznanski pouk, kot je to. Knjižica opisuje položaj Grada, pristop in obhod po njem, mesto in obmestje, okolico in obzor, ki se deli v Krimski sektor, Triglavski sektor, Kamniški sektor. Zelo zanimivo in podučno so opisani kulturno-zgodovinski pogledi. Ob koncu je pa še seznam knjig in spisov, na podlagi katerih se vsakdo lahko globlje seznanji s posameznimi podrobnostmi. Ob sklepu je preidejana še karta okolice z vsemi točkami, ki se vidijo z razgleda. Ta karta je posebno prikladna za šole, ker na njej ni brezštevilnih podrobnosti, temveč so naravnost plastično izražene le glavne točke, z vsemi vrhanci, ki se vidijo iz Ljubljane, od Triglava do najbližjih točk Šmarne gore, Rožnika in Golovca. Idealno se bodo dali izvesti na podlagi tega reliefja na »mizi s peskom«, ki bodo v učencu poglobili in utrdili to, kar je videl na izletu. Knjigo je sestavil inšpektor za srednje šole v pok. g. Jos. Wester, panoramo pa je narisal akad. slikar g. Peter Žmitek. Cena knjižice je naravnost bagatelna za tako krasno opremljeno delo, t. j. 10 Din v knjigarnah, šole pa imajo to ugodnost, da jo dobe celo po 8 Din, ako naroče najmanj 20 izvodov pri mestnem magistratu v Ljubljani, ki je knjižico založil. Učitelj, ki govori pri domoznanskem pouku o Ljubljani, ne bo mogel preiti preko te knjige. Posebno sedaj, ko ima učiteljstvo tudi Velesajmsko razstavo na uporabo, naj uporabi to priliko. Glede prenočišč daje pojasnila Velesajmska uprava.

nična mati, ki pozablja nase, samo da more čim najbolj osrečiti svojo dečo.

Med letošnjimi publikacijami so zopet »Kresnice«, nekoliko manjše po obsegu, zato pa bogatejša po vsebini in ilustracijah. Remek-delo je Seliškarjev roman »Rudi«, ki ga bo z veseljem sprejela mladina pa tudi odrasli. Pipanova knjižica »Kako smo delali radion«, je pisana tako poljudno in pojasnjena s tolikimi ilustracijami, da jo moremo imenovati prvo in edino delo te vrste v naši literaturi. V očigled velikemu zanimanju za radiofonijo bo dobrodošla v sleherni hiši. Namesto knjižice o gospodinjstvu, za katero je izšla inicijativa tako pozno, da ni bilo mogoče dobiti ustreznega rokopisa, izidejo Reharjevi »Začarani krogi«, originalne pravljice za naše malčke, ki jim je Matica tudi dolžna svoj tribut. Nameravana knjižica o gospodinjstvu pa izide prihodnje leto v taki obliki, ki bo ustrezala pretežni večini naših naročnic in bo s pridom segla tja, kjer je najbolj potrebna: v naše podeželske domove.

Kdor bo hotel pošteno soditi, bo moral priznati, da je storila Mladinska Matica s svojimi drugimi publikacijami velik korak naprej in tako lahko z zaupanjem zre v bodočnost.

— **Požrtvovalni narodni delavec** je brez dvoma tovariš Ivan Pečnik. Tam ob robu kumljanske deželce, v maloznani, romantični svibanski dolini se vsestransko udejstvuje. Vzorni sadovnjaki, smotreno urejene drevesnice — vse je plod njegovega truda. Neprecenljivih zaslug za Svibance si je pa pridobil s tem, da je s pomočjo nekaterih agilnejših domačinov postavil spomenik v svetovni vojni padlim fantom. V nedeljo 12. t. m. je bilo ob navzočnosti domačinov in gostov odkritje spomenika, ki je seveda njegov osnutek. Po končani službi božji, ki jo je daroval preč. g. vojni kurat F. Bonač, se je vršila lepa slavnost ob spomeniku, ki stoji kot spomin žrtev in dela ob vzožju grička, kjer so nekaj gospodovali silni Ostrovrharji. Odkritje je otvoril šolski upravitelj Ivo Pečnik; v temperamentnem govoru je očrtal vse silno trpljenje in žrtve padlih za naše osvobodjenje. Majhna šolarica je v primerni deklamaciji razkrivala boje in gorje vojnika. Preč. g. vojni kurat F. Bonač nas je s svojo običajno magično silo govora ganil do solz. Za primerno razpoloženje sta skrbela svibanski in radeški moški zbor in radeška godba. Po končani slovesnosti se je vršila v osnovni šoli drama »Mrak«, ki je še enkrat z vso elementarno silo podčrtala vso tragiko vojnih let. Bila je precizno naštudirana ter zelo lepo podana. S ponosom in hvaležnostjo je gledalo ljudstvo na svojega učitelja, ki mu je na tako lep način pokazal, kako se vsaj malo odškoduje padlim svojcem, ki so žrtvovali svoje najdražje za našo prelepo zemljo. Tovarišu vsa čast! —k.

— **Pedagoška centrala.** Dne 22. maja se je vršil v Mariboru 11. diskuzijski sestanek Pedagoške centralne v tekočem letu. Nadeljevala in zaključila se je razprava o reformi dunajskih šol. Zanimiva in stvarna debata, ki so se je udeležili tov. Grčar, Vranc, Oster, Haberman, dr. Poljanec, Juvančičeva, Skala i. dr., je privedla zbrano učiteljstvo (bilo jih je preko 60) do zaključka, da je v sedanjih dobi obnova vzgoje nujna in neobhodno potrebna. V času, ko se rahljajo družinske vezi, ko se majejo družabni stebri ter padajo avtoritete, ki hočejo vladati s surovo silo in zunanjo disciplino, je treba vzgojiti človeka z notranjo disciplino, človeka, ki ne bo pošten, plemenit in delaven zaradi zunanjih predpisov in zunanega pritiska, nego bo delal, dobro iz notranjega nagiba in prepričanja. Dunaj nam kaže v tem oziru pot; ni še popoln, ali njegove bogate izkušnje nas lahko obvarujejo pred marsikatero zmoto, ki dunajskim prvoboriteljem ni bila prihranjena. Da se izkoristijo izkušnje, ki so jih dobili naši hospitanti na Dunaju, je storila Pedagoška centrala dalekosežen sklep, namreč da ustanovi učiteljske delovne zajednice, ki bodo od začetka formirane po razredih, a se bodo pozneje grupirale tudi iz drugih vidikov, kakor bo nanesla potreba. Z medsebojnimi hospitacijami, izmenjavanjem izkušenj, skupnim študijem, diskuzijami ter s pravih tovarištvom bodo skušale delovne zajednice poglobiti pedagoško delo. — Prihodnji sestanek se vrši dne 5. junija. Na dnevnem redu je ustanovitev delovnih zajednic.

— **Spominske liste za učence** ima še v zalogi Slov. šolska Matica v Ljubljani (šola na Ledini). S kolorirano sliko in primernimi verzami so lep spomin za učence, ki zapusti šolo. Stanejo samo po 1 Din. Naročite jih za učence zadnjega šolskega leta, zdaj je še čas za to.

— **Poroča.** Poročila sta se na binško nedeljo na Brezju g. Jože Novak, učitelj v Ormožu in gdč. Hermina Mihler, učiteljica v Ormožu. Mlademu paru čestitamo in želimo obilo sreče.

— **Poziv učiteljima,** koji su maturirali na učiteljsku u Koprju g. 1894. — Koliko je meni poznato, nismo se mi, maturanti iz g. 1894., još sastali iza našega razlaska iz Koprja, osim, što nas je nekolicina prisustvovala glav. skupštinama slov. Učiteljske Zaveze. — Lijepo bi bilo, da se bar sada, kada nam je penzija pred vratima, pošlje 35 godina, jednom sastanemo svi mi, koji smo još u životu. Zato objelodanjujem ovih par redakcijskih »U. T.« s molbom na svoje kolege, da se o ovoj stvari izjasne ili u »U. T.« ili možda privatnim dopisivanjem. Ne znam za adresu nikoga od vas. — U Kastyu, kraj Sušaka, 23. V. 1929. — Ante Ryslavý.

— **Člane(ice) litijskega učiteljskega društva** nujno prosim, da mi z junijem gotovo nakažejo vso zaostalo članarino za poslovno leto 1928./29. ter prispevek à 5 Din za izvršni odbor v Beogradu. Komur je zmanjkalo polnožnic, naj si jo nabavi na bližnji pošti za 25 par ter ustavi števil. 13.262. — D. Rostohar, t. č. blagajnik.

— **Razlika za učitelje,** ki so podal ostavko se bo izplačala, če so bili prevedeni in ko bodo napravili prijavo, kakor je predpisana za upokoženice.

— **Članom UJU Ljubljana okolica — vzhodni del!** Te dni razpošljam vsem članom nove položnice števil. 15.264 s pripisom dolga iz leta 1928. in zaostanka v tekočem letu. Opozorjam, da poteče z junijem zadnji obrok polletne članarine pred sklepom šolskega leta. Stare položnice števil. 12.226 so neveljavne.

— **Samo predsek** je, če kdo misli, da iz rži ni kave. V tisočerihih rodbinah uživajo ŽIKO brez primesi zrnatih kave v popolno zadovoljnost. Seveda je pa treba pri nakupu paziti izrecno na ime »ŽIKA«, ki je zakonito zavarovano.

— **Obleke kemično čisti, barva, plisira in lika tovarna JOS. REICH.**

— **Med prijateljicami:** »Svetujem Vam draga gospa, da vzamete za pranje perila SCHICHTOV »RADION«. — Poglejte našnjanji oglas!»



„Moje stanovanje se kar blešči od snage,“

pravi mlada gospa Mica. „RADION mi olajšuje delo, ker pere ne samo perilo, ampak tudi stopnice, vrata in tla. Vse to čisti RADION brez truda in hitro.“



Varuje perilo!

### Pevski zbor UJU učiteljstva.

— **pev. Koncert učiteljskega zbora UJU v Ptuj.** Ob priliki 60letnice obstoja »Ptujškega učiteljskega društva« dne 8. maja t. l. smo imeli priliko v zasadeni dvorani Društvenega doma slišati pevski zbor UJU. Škoda, da se predavanje, ki naj bi služilo v boljše razumevanje modernih skladb, pred izvajanjem programa ob splošnem nemiru, vsaj v zadnjem delu dvorane prav nič ni razumelo. Prvič se je pri nas v Ptuj izvajal moderni vokalni program. Umljivo je, da ga publika, četudi je sestajala povečini iz učiteljstva, ni sprejela s posebnim navdušenjem. Za take skladbe bo treba publiko šele vzgojiti. Učiteljski pevski zbor je v to najbolj poklican, ker bo k svojim koncertom pritegnil tudi mnogo učiteljstva. V kritiko k izvajanju posameznih točk se ne morem spuščati. Mimogrede bodi omenjeno: Prekrasna Škerjančeva: »Marija in mlinar« kot prva točka, je šla bolj mrzlo mimo nas — zbor še ni bil vpet. Najbolj so ugajale: Paš pandopulovi svatovski pesmi in Stolcer Slavenskega — Romarska, od Adamiča pa — Zvesta Kata in Srečna Kata. — Prepričani smo se o odlični kvaliteti zbora in pevovodje Sr. Kumarja, ki se zelo ogiba neumetniških zunanjih efektov. V zbor bi bilo potrebno pritegniti še nekaj dobrih tenorjev in sopranov. Mislim, da Slovenija glede učiteljskega pevstva še ni izrpana. — Želim, da nas Pevski zbor UJU obišče vsako leto. — Hasl.

— **pev. »Hlahol Vinohradsky«**, odlična češka pevška družina, priredi l. VI. t. l. ob 20. uri v unioński dvorani v Ljubljani svoj koncert. Naš zbor pokloni bratskemu društvu pri koncertu venci in sodeluje tudi pri sprejemu. Vse člane zbora vabimo, da se koncerta po možnosti udeležijo ter poagitirajo za obisk med znanci in prijatelji.

— **V smislu odborovega sklepa** prosimo, da se udeležijo širše seje artistskega odseka sledeči tovariši(ce): Kumar, Cerut, Primožič, Jovan, Pahor, Stritar, Schubertova in Deklevova. Sestaviti je spored za počitniški tečaj, ki ga predvidevamo za dni 14. do 21. julija t. l. Seja art. odseka bo v Učit. tisk. v nedeljo dne 2. junija ob 15. uri.

**FOTO-APARATE** kupite najbolje pri **Fr. P. ZAJEC, optik Ljubljana, Stari trg 9.**

**Dr. G. PICCOLI** — lekarnar v Ljubljani priporoča pri zaprtju in drugih težkočah svojo preizkušeno

**želočno tinkturo** — Naročila točno po povzetju.

### Naša gospodarska organizacija.

— **g. Članom Učit. Samopomoči.** V teh dneh prejmete položnice za 188., 189. in 190. smrtni slučaj, to so umrli člani: Zlatka Tušek, Sv. Miklavž, Janko Golob, St. Jernej in Ana Fink, Celje. Članski prispevek znaša za porednice 16 Din, za zakonske pare 31 Din. Zneske nakažite takoj! Za zadnje tri smrtni slučaje so prejeli dediči 34.715 Din. Učit. Samopomoč ima danes 2320 članov. Posmrtnina znaša 11.600 Din.

### Stanovska organizacija UJU

#### Iz poverjeništvu UJU.

Prejeli smo:

P. n.

Udruženje Jugoslovenskega učiteljstva v Beogradu

Poverjeništvu Ljubljana.

Za izraze globokega sožalja in iskrenega sočustvovanja ob težki in nepričakovani izgubi našega blagega sina in brata dr. Frana Čibeja, kakor tudi za častno spremstvo na njegovi zadnji poti zahvaljujemo se najglobokeje.

Priporočamo se tudi p. n. Poverjeništvu, da ohrani blagopokojnika nadalje v dobrem spominu.

Ljubljana, 26. maja 1929.

Za hvaležno vdano obitelj  
Fran Čibej.

— **pov. Poverjeništvu je nominiralo na poziv Jugoslovenske Maticе v Ljubljani v njen pokrajinski odbor tovariša Vekoslava Mlekuža, učitelja v Ljubljani.**

### Vabila:

— **LITIJSKO UČITELJSKO DRUSTVO** ne zboruje 2., ampak 9. junija 1929 točno ob 10. uri dopoldne v Smartnem pri Litiji. — Odbor ima eno uro pred zborovanjem sejo. — Dnevni red: Situacijsko poročilo; seja širjega sosveta poverj. UJU v Ljubljani; predavanje ge. prof. M. Skabernetove o napredku moderne šolstva z ozirom na delovno šolo; volite delegatov za pokrajinsko skupščino; slučajnosti. Z ozirom na aktualno pedagoško predavanje in rešitev važnejših internih zadev, prosi odbor čim častnejše udeležbe — če tudi je nedelja. Ob tej priliki se bo najbolj dokumentirala Vaša požrtvovalnost, stanovska zavednost in organizatorična disciplinal — Odbor.

## Splošne vesti.

— **Razlike — izplačane.** Za izplačilo druge polovice razlik je odprt kredit in denar na razpolago. Ker se mora izvršiti izplačilo razlik po pravilniku o poslovanju računovodstvenih odsekov, je sestavljen in razposlan računski odsek ljubljanskega in mariborskega prosvetnega oddelka v Ljubljani plačilne sezname razlik na vse šole v podpis. Čim vrnejo vse šole sezname, se izvrši takoj izplačilo razlik.

— **Naša glavna skupščina.** Glavni odbor je sklenil na svoji zadnji seji, da se bo vršila glavna skupščina UJU v Zagrebu in to iz razloga, ker se tam še ni vršila in tudi, ker bi to bilo zelo koristno za ustvarjanje enotne učiteljske organizacije na Hrvaškem, kjer še vedno obstoja Savez Hrv. Učit. Društvo. — V zadnjem času pa je prišlo beograjsko poverjenišvo v Beogradu. Ker vztraja izvršni, kakor tudi glavni odbor na svojem sklepu, se bo vršila glavna skupščina v Zagrebu.

— **Univerza kralja Aleksandra I. v Ljubljani.** Veliki župan ljubljanske oblasti je poslal poverjeništvu 18. maja t. l. S. br. 1882 nastopni dopis: Vodstvo poverjenišva jugoslovenskega učiteljstva je poslalo Njegovemu Veličanstvu kralju Aleksandru brzojavko, v kateri mu izraža svojo zahvalo in vdanost zato, ker je blagovolil dovoliti, da nosi ljubljansko vsučilišče v bodoče Njegovo ime. Po Najvišjem nalogu Njega Veličanstva kralja, dostavljenem mi po kabinetu gospoda ministra za notranje posle, sporočam naslovu za izraze zahvale in vdanosti srčno zahvalo. — Veliki župan: **Dr. Vodopivec** l. r.

— **1919.—1929. Deset let drž. slovenske osnovne in meščanske šole v Mariboru.** Uredil Drago Humek. — Založil »Učiteljski dom« v Mariboru. — Maribor 1929. Str. 80. — Ob proslavi desetletnice slovenske šole v Mariboru je izšlo gornje delo, ki je verno zrcalo delovanja slovenskega učiteljstva za naše šolstvo v centru predvojnega nemškega tarstva. Trnjeva je bila pot in težko delo, a idealizem slovenskega učiteljstva je premagal vse ovire in s pomočjo merodajnih faktorjev povzdignil naše šolstvo na višek in ga danes po 10 letih lahko stavimo za vzor vsemu šolstvu v naši državi. — Mnogi članki v knjigi opisujejo ovire, ki jih je moralo premostiti slovensko učiteljstvo, ki je po preobratu prevzelo mariborske šole. Opisane pa je v knjigi tudi ves razvoj šolstva in pedagoškega delovanja v Mariboru in zato knjigo učiteljstvu najtopleje priporočamo.

— **Učiteljem, ki pripeljejo otroke na izlet v Ljubljano,** ali govore pri domoznanskem pouku o Ljubljani priporočamo, da si nabavijo za se in za otroke knjižico »Razgled z ljubljanskega Grada«. Nihče od vas, ki pride v Ljubljano ne bo pozabil peljati otroke na Grad. Saj od tam vidite vso Ljubljano in daleč naokrog slovensko zemljo. Ni je primernejše točke za domoznanski pouk, kot je to. Knjižica opisuje položaj Grada, pristop in obhod po njem, mesto in obmestje, okolico in obzor, ki se deli v Krimski sektor, Triglavski sektor, Kamniški sektor. Zelo zanimivo in podučno so opisani kulturno-zgodovinski pogledi. Ob koncu je pa še seznam knjig in spisov, na podlagi katerih se vsako lahko globlje seznanj s posameznimi podrobnostmi. Ob sklepu je preidejana še karta okolice z vsemi točkami, ki se vidijo z razgleda. Ta karta je posebno prikladna za šole, ker na njej ni brezštevilnih podrobnosti, temveč so naravnost plastično izražene le glavne točke, z vsemi vrhanci, ki se vidijo iz Ljubljane, od Triglava do najbližjih točk Šmarne gore, Rožnika in Golovca. Idealno se bodo dali izvesti na podlagi tega reliefja na »mizi s peskom«, ki bodo v učenca poglobili in utrdili to, kar je videl na izletu. Knjigo je sestavil inšpektor za srednje šole v pok. g. Jos. Wester, panoramno pa je narisal akad. slikar g. Peter Žmitek. Cena knjižice je naravnost bagatelna za tako krasno opremljeno delo, t. j. 10 Din v knjigarnah, šole pa imajo to ugodnost, da jo dobe celo po 8 Din, ako naroče najmanj 20 izvodov pri mestnem magistratu v Ljubljani, ki je knjižico založil. Učitelj, ki govori pri domoznanskem pouku o Ljubljani, ne bo mogel preiti preko te knjige. Posebno sedaj, ko ima učiteljstvo tudi Velesajmsko razstavo na uporabo, naj uporabi to priliko. Glede prenočišč daje pojasnila Velesajmska uprava.

nična mati, ki pozablja nase, samo da more čim najbolj osrečiti svojo dečo.

Med letošnjimi publikacijami so zopet »Kresnice«, nekoliko manjše po obsegu, zato pa bogatejša po vsebini in ilustracijah. Remek-delo je Seliškarjev roman »Rudi«, ki ga bo z veseljem sprejela mladina pa tudi odrasli. Pipanova knjižica »Kako smo delali radion«, je pisana tako poljudno in pojasnjena s tolikimi ilustracijami, da jo moremo imenovati prvo in edino delo te vrste v naši literaturi. V očigled velikemu zanimanju za radiofonijo bo dobrodošla v sleherni hiši. Namesto knjižice o gospodinjstvu, za katero je izšla inicijativa tako pozno, da ni bilo mogoče dobiti ustreznega rokopa, izidejo Reharjevi »Začarani krogi«, originalne pravljice za naše malčke, ki jim je Matica tudi dolžna svoj tribut. Nameravana knjižica o gospodinjstvu pa izide prihodnje leto v taki obliki, ki bo ustrezala pretežni večini naših naročnic in bo s pridom segla tja, kjer je najbolj potrebna: v naše podeželske domove.

Kdor bo hotel pošteno soditi, bo moral priznati, da je storila Mladinska Matica s svojimi drugimi publikacijami velik korak naprej in tako lahko z zaupanjem zre v bodočnost.

— **Požrtvovalni narodni delavec** je brez dvoma tovariš Ivan Pečnik. Tam ob robu kumljanske deželce, v maloznani, romantični svibanski dolini se vsestransko udejstvuje. Vzorni sadovnjaki, smotreno urejene drevesnice — vse je plod njegovega truda. Neprecenljivih zaslug za Svibance si je pa pridobil s tem, da je s pomočjo nekaterih agilnejših domačinov postavil spomenik v svetovni vojni padlim fantom. V nedeljo 12. t. m. je bilo ob navzočnosti domačinov in gostov odkritje spomenika, ki je seveda njegov osnutek. Po končani službi božji, ki jo je daroval preč. g. vojni kurat F. Bonač, se je vršila lepa slavnost ob spomeniku, ki stoji kot spomin žrtev in dela ob vznožju grička, kjer so nekaj gospodovali silni Ostrovrharji. Odkritje je otvoril šolski upravitelj Ivo Pečnik; v temperamentnem govoru je očrtal vse silno trpljenje in žrtve padlih za naše osvobodjenje. Majhna šolarica je v primerni deklamaciji razkrivala boje in gorje vojnika. Preč. g. vojni kurat F. Bonač nas je s svojo običajno magično silo govora ganil do solz. Za primerno razpoloženje sta skrbela svibanski in radeški moški zbor in radeška godba. Po končani slovesnosti se je vršila v osnovni šoli drama »Mrak«, ki je še enkrat z vso elementarno silo podčrtala vso tragiko vojnih let. Bila je precizno naštudirana ter zelo lepo podana. S ponosom in hvaležnostjo je gledalo ljudstvo na svojega učitelja, ki mu je na tako lep način pokazal, kako se vsaj malo odškoduje padlim svojcem, ki so žrtvovali svoje najdražje za našo prelepo zemljo. Tovarišu vsa čast! —k.

— **Pedagoška centrala.** Dne 22. maja se je vršil v Mariboru 11. diskuzijski sestanek Pedagoške centrale v tekočem letu. Nadeljevala in zaključila se je razprava o reformi dunajskih šol. Zanimiva in stvarna debata, ki so se je udeležili tov. Grčar, Vranc, Oster, Haberman, dr. Poljanec, Juvančičeva, Skala i. dr., je privedla zbrano učiteljstvo (bilo jih je preko 60) do zaključka, da je v sedanjih dobi obnova vzgoje nujna in neobhodno potrebna. V času, ko se rahljajo družinske vezi, ko se majejo družabni stebri ter padajo avtoritete, ki hočejo vladati s surovo silo in zunanjo disciplino, je treba vzgojiti človeka z notranjo disciplino, človeka, ki ne bo pošten, plemenit in delaven zaradi zunanjih predpisov in zunanjega pritiska, nego bo delal, dobro iz notranjega nagiba in prepričanja. Dunaj nam kaže v tem oziru pot; ni še popoln, ali njegove bogate izkušnje nas lahko obvarujejo pred marsikatero zmoto, ki dunajskim prvoboriteljem ni bila prihranjena. Da se izkoristijo izkušnje, ki so jih dobili naši hospitanti na Dunaju, je storila Pedagoška centrala dalekosežen sklep, namreč da ustanovi učiteljske delovne zajednice, ki bodo od začetka formirane po razredih, a se bodo pozneje grupirale tudi iz drugih vidikov, kakor bo nanesla potreba. Z medsebojnimi hospitacijami, izmenjavanjem izkušenj, skupnim študijem, diskuzijami ter s pravih tovarištvom bodo skušale delovne zajednice poglobiti pedagoško delo. — Prihodnji sestanek se vrši dne 5. junija. Na dnevnem redu je ustanovitev delovnih zajednic.

— **Spominske liste za učence** ima še v zalogi Slov. šolska Matica v Ljubljani (šola na Ledini). S kolorirano sliko in primernimi verzami so lep spomin za učenca, ki zapusti šolo. Stanejo samo po 1 Din. Naročite jih za učence zadnjega šolskega leta, zdaj je še čas za to.

— **Poroča.** Poročila sta se na binško nedeljo na Brezju g. Jože Novak, učitelj v Ormožu in gdč. Hermina Mihler, učiteljica v Ormožu. Mlademu paru čestitamo in želimo obilo sreče.

— **Poziv učiteljima,** koji su maturirali na učiteljsko v Kopru g. 1894. — Koliko je meni poznato, nismo se mi, maturanti iz g. 1894., jošte sastali iza našega razlaska iz Kopr, osim, što nas je nekolicina prisustvovala glav. skupštinama slov. Učiteljske Zaveze. — Lijepo bi bilo, da se bar sada, kada nam je penzija pred vratima, pošlje 35 godina, jednom sastanemo svi mi, koji smo još u životu. Zato objelodanjujem ovih par redak u »U. T.« s molbom na svoje kolege, da se o ovoj stvari izjasne ili u »U. T.« ili možda privatnim dopisivanjem. Ne znam za adresu nikoga od vas. — U Kastyu, kraj Sušaka, 23. V. 1929. — Ante Ryslavý.

— **Člane(ice) litijskega učiteljskega društva** nujno prosim, da mi z junijem gotovo nakažejo vso zaostalo članarino za poslovno leto 1928./29. ter prispevek à 5 Din za izvršni odbor v Beogradu. Komur je zmanjkalo poloznic, naj si jo nabavi na bližnji pošti za 25 par ter ustavi šte. 13.262. — D. Rostohar, t. č. blagajnik.

— **Razlika za učitelje,** ki so podal ostavko se bo izplačala, če so bili prevedeni in ko bodo napravili prijavo, kakor je predpisana za upokojeence.

— **Članom UJU Ljubljana okolica — vzhodni del** Te dni razpošljam vsem članom nove položnice šte. 15.264 s pripisom dolga iz leta 1928. in zaostanka v tekočem letu. Opozarjam, da poteče z junijem zadnji obrok polletne članarine pred sklepom šolskega leta. Stare položnice šte. 12.226 so neveljavne.

— **Samo predsek** je, če kdo misli, da iz rži ni kave. V tisočerihih rodbinah uživajo ŽIKO brez primesi zrnatih kave v popolno zadovoljnost. Seveda je pa treba pri nakupu paziti izrecno na ime »ŽIKA«, ki je zakonito zavarovano.

— **Obleke kemično čisti, barva, plisira in lika tovarna JOS. REICH.**

— **Med prijateljicami:** »Svetujem Vam draga gospa, da vzamete za pranje perila SCHICHTOV »RADION«. — Poglejte našnji oglaš!



„Moje stanovanje se kar blešči od snage,“

pravi mlada gospa Mica. „RADION mi olajšuje delo, ker pere ne samo perilo, ampak tudi stopnice, vrata in tla. Vse to čisti RADION brez truda in hitro.“



Varuje perilo!

### Pevski zbor UJU učiteljstva.

— **pev. Koncert učiteljskega zbora UJU v Ptuj.** Ob priliki 60letnice obstoja »Ptujškega učiteljskega društva« dne 8. maja t. l. smo imeli priliko v zasedeni dvorani Društvenega doma slišati pevski zbor UJU. Škoda, da se predavanje, ki naj bi služilo v boljše razumevanje modernih skladb, pred izvajanjem programa ob splošnem nemiru, vsaj v zadnjem delu dvorane prav nič ni razumelo. Prvič se je pri nas v Ptuj izvajal moderni vokalni program. Umljivo je, da ga publika, četudi je sestajala povečini iz učiteljstva, ni sprejela s posebnim navdušenjem. Za take skladbe bo treba publiko šele vzgojiti. Učiteljski pevski zbor je v to najbolj poklican, ker bo k svojim koncertom pritegnil tudi mnogo učiteljstva. V kritiko k izvajanju posameznih točk se ne morem spuščati. Mimogrede bodi omenjeno: Prekrasna Škerjančeva: »Marija in mlinar« kot prva točka, je šla bolj mrzlo mimo nas — zbor še ni bil vpet. Najbolj so ugajale: Paš pandopulovi svatovski pesmi in Stolcer Slavenskega — Romarska, od Adamiča pa — Zvesta Kata in Srečna Kata. — Prepričani smo se o odlični kvaliteti zbora in pevovodje Sr. Kumarja, ki se zelo ogiba neumetniških zunanjih efektov. V zbor bi bilo potrebno pritegniti še nekaj dobrih tenorjev in sopranov. Mislim, da Slovenija glede učiteljskega pevstva še ni izrpana. — Želim, da nas Pevski zbor UJU obišče vsako leto. — Hasl.

— **pev. »Hlahol Vinohradsky«**, odlična češka pevška družina, priredi l. VI. t. l. ob 20. uri v unioński dvorani v Ljubljani svoj koncert. Naš zbor pokloni bratskemu društvu pri koncertu venci in sodeluje tudi pri sprejemu. Vse člane zbora vabimo, da se koncerta po možnosti udeležijo ter poagitirajo za obisk med znanci in prijatelji.

V smislu odborovega sklepa prosimo, da se udeležijo širše seje artistskega odseka sledeči tovariš(ice): Kumar, Cerut, Primožič, Jovan, Pahor, Stritar, Schubertova in Deklevova. Sestaviti je spored za počitniški tečaj, ki ga predvidevamo za dni 14. do 21. julija t. l. Seja art. odseka bo v Učit. tisk. v nedeljo dne 2. junija ob 15. uri.

**FOTO-APARATE** kupite najbolje pri **Fr. P. ZAJEC, optik** Ljubljana, Stari trg 9.

**Dr. G. PICCOLI** — lekarnar v Ljubljani priporoča pri zaprtju in drugih težkočah svojo preizkušeno

**želočno tinkturo** — Naročila točno po povzetju.

### Naša gospodarska organizacija.

— **g. Članom Učit. Samopomoči.** V teh dneh prejmete položnice za 188., 189. in 190. smrtni slučaj, to so umrli člani: Zlatka Tušek, Sv. Miklavž, Janko Golob, St. Jernej in Ana Fink, Celje. Članski prispevek znaša za porednice 16 Din, za zakonske pare 31 Din. Zneske nakažite takoj! Za zadnje tri smrtni slučaje so prejeli dediči 34.715 Din. Učit. Samopomoč ima danes 2320 članov. Posmrtnina znaša 11.600 Din.

### Stanovska organizacija UJU

#### Iz poverjenišva UJU.

Prejeli smo:

P. n.

Udruženje Jugoslovenskega učiteljstva v Beogradu

Poverjenišvo Ljubljana.

Za izraze globokega sožalja in iskrenega sočustvovanja ob težki in nepričakovani izgubi našega blagega sina in brata dr. Frana Čibeja, kakor tudi za častno spremstvo na njegovi zadnji poti zahvaljujemo se najglobokeje.

Priporočamo se tudi p. n. Poverjeništvu, da ohrani blagopokojnika nadalje v dobrem spominu.

Ljubljana, 26. maja 1929.

Za hvaležno vdano obitelj  
Fran Čibej.

— **pov. Poverjenišvo je nominiralo na poziv Jugoslovenske Matice v Ljubljani v njen pokrajinski odbor tovariša Vekoslava Mlekuža, učitelja v Ljubljani.**

### Vabila:

— **LITIJSKO UČITELJSKO DRUSTVO** ne zboruje 2., ampak 9. junija 1929 točno ob 10. uri dopoldne v Smartnem pri Litiji. — Odbor ima eno uro pred zborovanjem sejo. — Dnevni red: Situacijsko poročilo; seja širjega sosveta poverj. UJU v Ljubljani; predavanje ge. prof. M. Skabernetove o napredku moderne šolstva z ozirom na delovno šolo; volite delegatov za pokrajinsko skupščino; slučajnosti. Z ozirom na aktualno pedagoško predavanje in rešitev važnejših internih zadev, prosi odbor čim častnejše udeležbe — če tudi je nedelja. Ob tej priliki se bo najbolj dokumentirala Vaša požrtvovalnost, stanovska zavednost in organizatorična disciplinal — Odbor.

## Splošne vesti.

— **Razlike — izplačane.** Za izplačilo druge polovice razlik je odprt kredit in denar na razpolago. Ker se mora izvršiti izplačilo razlik po pravilniku o poslovanju računovodstvenih odsekov, je sestavil in razposlal računski odsek ljubljanskega in mariborskega prosvetnega oddelka v Ljubljani plačilne sezname razlik na vse šole v podpis. Čim vrnejo vse šole sezname, se izvrši takoj izplačilo razlik.

— **Naša glavna skupščina.** Glavni odbor je sklenil na svoji zadnji seji, da se bo vršila glavna skupščina UJU v Zagrebu in to iz razloga, ker se tam še ni vršila in tudi, ker bi to bilo zelo koristno za ustvarjanje enotne učiteljske organizacije na Hrvaškem, kjer še vedno obstoja Savez Hrv. Učit. Društvo. — V zadnjem času pa je prišlo beograjsko poverjeništvu v Beogradu. Ker vztraja izvršni, kakor tudi glavni odbor na svojem sklepu, se bo vršila glavna skupščina v Zagrebu.

— **Univerza kralja Aleksandra I. v Ljubljani.** Veliki župan ljubljanske oblasti je poslal poverjeništvu 18. maja t. l. S. br. 1882 nastopni dopis: Vodstvo poverjeništvu jugoslovenskega učiteljstva je poslalo Njegovu Veličanstvu kralju Aleksandru brzojavko, v kateri mu izraža svojo zahvalo in vdanoost zato, ker je blagovolil dovoliti, da nosi ljubljansko vsučilišče v bodoče Njegovo ime. Po Najvišjem nalogu Njega Veličanstva kralja, dostavljenem mi po kabinetu gospoda ministra za notranje posle, sporočam naslovu za izraze zahvale in vdanoosti srčno zahvalo. — Veliki župan: **Dr. Vodopivec I. r.**

— **1919.—1929. Deset let drž. slovenske osnovne in meščanske šole v Mariboru.** Uredil Drago Humek. — Založil »Učiteljski dom« v Mariboru. — Maribor 1929. Str. 80. — Ob proslavi desetletnice slovenske šole v Mariboru je izšlo gornje delo, ki je verno zrcalo delovanja slovenskega učiteljstva za naše šolstvo v centru predvojnega nemškega tarstva. Trnjeva je bila pot in težko delo, a idealizem slovenskega učiteljstva je premagal vse ovire in s pomočjo merodajnih faktorjev povzdignil naše šolstvo na višek in ga danes po 10 letih lahko stavimo za vzor vsemu šolstvu v naši državi. — Mnogi članki v knjigi opisujejo ovire, ki jih je moralo premostiti slovensko učiteljstvo, ki je po preobratu prevzelo mariborske šole. Opisan pa je v knjigi tudi ves razvoj šolstva in pedagoškega delovanja v Mariboru in zato knjigo učiteljstvu najtopleje priporočamo.

— **Učiteljem, ki pripeljejo otroke na izlet v Ljubljano,** ali govore pri domoznanskem pouku o Ljubljani priporočamo, da si nabavijo za se in za otroke knjižico »Razgled z ljubljanskega Grada«. Nihče od vas, ki pride v Ljubljano ne bo pozabil peljati otroke na Grad. Saj od tam vidite vso Ljubljano in daleč naokrog slovensko zemljo. Ni je primernejše točke za domoznanski pouk, kot je to. Knjižica opisuje položaj Grada, pristop in obhod po njem, mesto in obmestje, okolico in obzor, ki se deli v Krimski sektor, Triglavski sektor, Kamniški sektor. Zelo zanimivo in podučno so opisani kulturno-zgodovinski pogledi. Ob koncu je pa še seznam knjig in spisov, na podlagi katerih se vsakdo lahko globlje seznanji s posameznimi podrobnostmi. Ob sklepu je preidejana še karta okolice z vsemi točkami, ki se vidijo z razgleda. Ta karta je posebno prikladna za šole, ker na njej ni brezštevilnih podrobnosti, temveč so naravnost plastično izražene le glavne točke, z vsemi vrhanci, ki se vidijo iz Ljubljane, od Triglava do najbližjih točk Šmarne gore, Rožnika in Golovca. Idealno se bodo dali izvesti na podlagi tega reliefja na »mizi s peskom«, ki bodo v učencu poglobili in utrdili to, kar je videl na izletu. Knjigo je sestavil inšpektor za srednje šole v pok. g. Jos. Wester, panoramo pa je narisal akad. slikar g. Peter Žmitek. Cena knjižice je naravnost bagatelna za tako krasno opremljeno delo, t. j. 10 Din v knjigarnah, šole pa imajo to ugodnost, da jo dobe celo po 8 Din, ako naroče najmanj 20 izvodov pri mestnem magistratu v Ljubljani, ki je knjižico založil. Učitelj, ki govori pri domoznanskem pouku o Ljubljani, ne bo mogel preiti preko te knjige. Posebno sedaj, ko ima učiteljstvo tudi Velesajmsko razstavo na uporabo, naj uporabi to priliko. Glede prenočišč daje pojasnila Velesajmska uprava.

nična mati, ki pozablja nase, samo da more čim najbolj osrečiti svojo dečo.

Med letošnjimi publikacijami so zopet »Kresnice«, nekoliko manjše po obsegu, zato pa bogatejša po vsebini in ilustracijah. Remek-delo je Seliškarjev roman »Rudi«, ki ga bo z veseljem sprejela mladina pa tudi odrasli. Pipanova knjižica »Kako smo delali radion«, je pisana tako poljudno in pojasnjena s tolikimi ilustracijami, da jo moremo imenovati prvo in edino delo te vrste v naši literaturi. V očigled velikemu zanimanju za radiofonijo bo dobrodošla v sleherni hiši. Namesto knjižice o gospodinjstvu, za katero je izšla inicijativa tako pozno, da ni bilo mogoče dobiti ustreznega rokopisa, izidejo Reharjevi »Začarani krogi«, originalne pravljice za naše malčke, ki jim je Matica tudi dolžna svoj tribut. Nameravana knjižica o gospodinjstvu pa izide prihodnje leto v taki obliki, ki bo ustrezala pretežni večini naših naročnic in bo s pridom segla tja, kjer je najbolj potrebna: v naše podeželske domove.

Kdor bo hotel pošteno soditi, bo moral priznati, da je storila Mladinska Matica s svojimi drugimi publikacijami velik korak naprej in tako lahko z zaupanjem zre v bodočnost.

— **Požrtvovalni narodni delavec** je brez dvoma tovariš Ivan Pečnik. Tam ob robu kumljanske deželce, v maloznani, romantični svibanski dolini se vsestransko udejstvuje. Vzorni sadovnjaki, smotreno urejene drevesnice — vse je plod njegovega truda. Neprecenljivih zaslug za Svibance si je pa pridobil s tem, da je s pomočjo nekaterih agilnejših domačinov postavil spomenik v svetovni vojni padlim fantom. V nedeljo 12. t. m. je bilo ob navzočnosti domačinov in gostov odkritje spomenika, ki je seveda njegov osnutek. Po končani službi božji, ki jo je daroval preč. g. vojni kurat F. Bonač, se je vršila lepa slavnost ob spomeniku, ki stoji kot spomin žrtev in dela ob vznožju grička, kjer so nekaj gospodovali silni Ostrovrharji. Odkritje je otvoril šolski upravitelj Ivo Pečnik; v temperamentnem govoru je očrtal vse silno trpljenje in žrtve padlih za naše osvobodjenje. Majhna šolarica je v primerni deklamaciji razkrivala boje in gorje vojnika. Preč. g. vojni kurat F. Bonač nas je s svojo običajno magično silo govora ganil do solz. Za primerno razpoloženje sta skrbela svibanski in radeški moški zbor in radeška godba. Po končani slovesnosti se je vršila v osnovni šoli drama »Mrak«, ki je še enkrat z vso elementarno silo podčrtala vso tragiko vojnih let. Bila je precizno naštudirana ter zelo lepo podana. S ponosom in hvaležnostjo je gledalo ljudstvo na svojega učitelja, ki mu je na tako lep način pokazal, kako se vsaj malo odškoduje padlim svojcem, ki so žrtvovali svoje najdražje za našo prelepo zemljo. Tovarišu vsa čast! —k.

— **Pedagoška centrala.** Dne 22. maja se je vršil v Mariboru 11. diskuzijski sestanek Pedagoške centrale v tekočem letu. Nadeljevala in zaključila se je razprava o reformi dunajskih šol. Zanimiva in stvarna debata, ki so se je udeležili tov. Grčar, Vranc, Oster, Haberman, dr. Poljanec, Juvančičeva, Skala i. dr., je privedla zbrano učiteljstvo (bilo jih je preko 60) do zaključka, da je v sedanjih dobi obnova vzgoje nujna in neobhodno potrebna. V času, ko se rahljajo družinske vezi, ko se majejo družabni stebri ter padajo avtoritete, ki hočejo vladati s surovo silo in zunanjo disciplino, je treba vzgojiti človeka z notranjo disciplino, človeka, ki ne bo pošten, plemenit in delaven zaradi zunanjih predpisov in zunanega pritiska, nego bo delal, dobro iz notranjega nagiba in prepričanja. Dunaj nam kaže v tem oziru pot; ni še popoln, ali njegove bogate izkušnje nas lahko obvarujejo pred marsikatero zmoto, ki dunajskim prvoboriteljem ni bila prihranjena. Da se izkoristijo izkušnje, ki so jih dobili naši hospitanti na Dunaju, je storila Pedagoška centrala dalekosežen sklep, namreč da ustanovi učiteljske delovne zajednice, ki bodo od začetka formirane po razredih, a se bodo pozneje grupirale tudi iz drugih vidikov, kakor bo nanesla potreba. Z medsebojnimi hospitacijami, izmenjavanjem izkušenj, skupnim študijem, diskuzijami ter s pravih tovarištvom bodo skušale delovne zajednice poglobiti pedagoško delo. — Prihodnji sestanek se vrši dne 5. junija. Na dnevnem redu je ustanovitev delovnih zajednic.

— **Spominske liste za učence** ima še v zalogi Slov. šolska Matica v Ljubljani (šola na Ledini). S kolorirano sliko in primernimi verzami so lep spomin za učenca, ki zapusti šolo. Stanejo samo po 1 Din. Naročite jih za učence zadnjega šolskega leta, zdaj je še čas za to.

— **Poroča.** Poročila sta se na binško nedeljo na Brezju g. Jože Novak, učitelj v Ormožu in gdč. Hermina Mihler, učiteljica v Ormožu. Mlademu paru čestitamo in želimo obilo sreče.

— **Poziv učiteljima,** koji su maturirali na učiteljsko v Kopru g. 1894. — Koliko je meni poznato, nismo se mi, maturanti iz g. 1894., jošte sastali iza našega razlaska iz Kopr, osim, što nas je nekolicina prisustvovala glav. skupštinama slov. Učiteljske Zaveze. — Lijepo bi bilo, da se bar sada, kada nam je penzija pred vratima, pošlje 35 godina, jednom sastanemo svi mi, koji smo još u životu. Zato objelodanjujem ovih par redakci u »U. T.« s molbom na svoje kolege, da se o ovoj stvari izjasne ili u »U. T.« ili možda privatnim dopisivanjem. Ne znam za adresu nikoga od vas. — U Kastyu, kraj Sušaka, 23. V. 1929. — Ante Ryslavý.

— **Člane(ice) litijskega učiteljskega društva** nujno prosim, da mi z junijem gotovo nakažejo vso zaostalo članarino za poslovno leto 1928./29. ter prispevek à 5 Din za izvršni odbor v Beogradu. Komur je zmanjkalo polnožnic, naj si jo nabavi na bližnji pošti za 25 par ter ustavi šte. 13.262. — D. Rostohar, t. č. blagajnik.

— **Razlika za učitelje,** ki so podal ostavko se bo izplačala, če so bili prevedeni in ko bodo napravili prijavo, kakor je predpisana za upokoženec.

— **Članom UJU Ljubljana okolica — vzhodni del!** Te dni razpošljam vsem članom nove položnice šte. 15.264 s pripisom dolga iz leta 1928. in zaostanka v tekočem letu. Opozarjam, da poteče z junijem zadnji obrok polletne članarine pred sklepom šolskega leta. Stare položnice šte. 12.226 so neveljavne.

**Samo predsek** je, če kdo misli, da iz rži ni kave. V tisočerihih rodbinah uživajo ŽIKO brez primesi zrnatih kave v popolno zadovoljnost. Seveda je pa treba pri nakupu paziti izrecno na ime »ŽIKA«, ki je zakonito zavarovano.

**Obleke kemično čisti, barva, plisira in lika tovarna JOS. REICH.**

**Med prijateljicami:** »Svetujem Vam draga gospa, da vzamete za pranje perila SCHICHTOV »RADION«. — Poglejte našnji oglaš!»



„Moje stanovanje se kar blešči od snage,“

pravi mlada gospa Mica. „RADION mi olajšuje delo, ker pere ne samo perilo, ampak tudi stopnice, vrata in tla. Vse to čisti RADION brez truda in hitro.“



**Varuje perilo!**

### Pevski zbor UJU učiteljstva.

— **pev. Koncert učiteljskega zbora UJU v Ptuj.** Ob priliki 60letnice obstoja »Ptujškega učiteljskega društva« dne 8. maja t. l. smo imeli priliko v zasadeni dvorani Društvenega doma slišati pevski zbor UJU. Škoda, da se predavanje, ki naj bi služilo v boljše razumevanje modernih skladb, pred izvajanjem programa ob splošnem nemiru, vsaj v zadnjem delu dvorane prav nič ni razumelo. Prvič se je pri nas v Ptuj izvajal moderni vokalni program. Umljivo je, da ga publika, četudi je sestajala povečini iz učiteljstva, ni sprejela s posebnim navdušenjem. Za take skladbe bo treba publiko šele vzgojiti. Učiteljski pevski zbor je v to najbolj poklican, ker bo k svojim koncertom pritegnil tudi mnogo učiteljstva. V kritiko k izvajanju posameznih točk se ne morem spuščati. Mimogrede bodi omenjeno: Prekrasna Škerjančeva: »Marija in mlinar« kot prva točka, je šla bolj mrzlo mimo nas — zbor še ni bil vpet. Najbolj so ugajale: Paš pandopulovi svatovski pesmi in Stolcer Slavenskega — Romarska, od Adamiča pa — Zvesta Kata in Srečna Kata. — Prepričani smo se o odlični kvaliteti zbora in pevovodje Sr. Kumarja, ki se zelo ogiba neumetniških zunanjih efektov. V zbor bi bilo potrebno pritegniti še nekaj dobrih tenorjev in sopranov. Mislim, da Slovenija glede učiteljskega pevstva še ni izrpana. — Želim, da nas Pevski zbor UJU obišče vsako leto. — Hasl.

— **pev. »Hlahol Vinohradsky«**, odlična češka pevška družina, priredi l. VI. t. l. ob 20. uri v unioński dvorani v Ljubljani svoj koncert. Naš zbor pokloni bratskemu društvu pri koncertu venci in sodeluje tudi pri sprejemu. Vse člane zbora vabimo, da se koncerta po možnosti udeležijo ter poagitirajo za obisk med znanci in prijatelji.

V smislu odborovega sklepa prosimo, da se udeležijo širše seje artistskega odseka sledeči tovariši(ce): Kumar, Cerut, Primožič, Jovan, Pahor, Stritar, Schubertova in Deklevova. Sestaviti je spored za počitniški tečaj, ki ga predvidevamo za dni 14. do 21. julija t. l. Seja art. odseka bo v Učit. tisk. v nedeljo dne 2. junija ob 15. uri.

**FOTO-APARATE** kupite najbolje pri **Fr. P. ZAJEC, optik Ljubljana, Stari trg 9.**

**Dr. G. PICCOLI** — lekarnar v Ljubljani priporoča pri zaprtju in drugih težkočah svojo preizkušeno

**želočno tinkturo** — Naročila točno po povzetju.

### Naša gospodarska organizacija.

— **g. Članom Učit. Samopomoči.** V teh dneh prejmete položnice za 188., 189. in 190. smrtni slučaj, to so umrli člani: Zlatka Tušek, Sv. Miklavž, Janko Golob, St. Jernej in Ana Fink, Celje. Članski prispevek znaša za porednice 16 Din, za zakonske pare 31 Din. Zneske nakažite takoj! Za zadnje tri smrtni slučaje so prejeli dediči 34.715 Din. Učit. Samopomoč ima danes 2320 članov. Posmrtnina znaša 11.600 Din.

### Stanovska organizacija UJU

#### Iz poverjeništvu UJU.

Prejeli smo:

P. n.

Udruženje Jugoslovenskega učiteljstva v Beogradu

Poverjeništvu Ljubljana.

Za izraze globokega sožalja in iskrenega sočustvovanja ob težki in nepričakovani izgubi našega blagega sina in brata dr. Frana Čibeja, kakor tudi za častno spremstvo na njegovi zadnji poti zahvaljujemo se najglobokeje.

Priporočamo se tudi p. n. Poverjeništvu, da ohrani blagopokojnika nadalje v dobrem spominu.

Ljubljana, 26. maja 1929.

Za hvaležno vdano obitelj  
**Fran Čibej.**

— **pov. Poverjeništvu je nominiralo na poziv Jugoslovenske Matice v Ljubljani v njen pokrajinski odbor tovariša Vekoslava Mlekuža, učitelja v Ljubljani.**

### Vabila:

— **LITIJSKO UČITELJSKO DRUSTVO** ne zboruje 2., ampak 9. junija 1929 točno ob 10. uri dopoldne v Smartnem pri Litiji. — Odbor ima eno uro pred zborovanjem sejo. — Dnevni red: Situacijsko poročilo; seja širjega sosveta poverj. UJU v Ljubljani; predavanje ge. prof. M. Skabernetove o napredku moderne šolstva z ozirom na delovno šolo; volite delegatov za pokrajinsko skupščino; slučajnosti. Z ozirom na aktualno pedagoško predavanje in rešitev važnejših internih zadev, prosi odbor čim častnejše udeležbe — če tudi je nedelja. Ob tej priliki se bo najbolj dokumentirala Vaša požrtvovalnost, stanovska zavednost in organizatorična disciplinal — Odbor.

## Splošne vesti.

— **Razlike — izplačane.** Za izplačilo druge polovice razlik je odprt kredit in denar na razpolago. Ker se mora izvršiti izplačilo razlik po pravilniku o poslovanju računovodstvenih odsekov, je sestavljen in razposlan računski odsek ljubljanskega in mariborskega prosvetnega oddelka v Ljubljani plačilne sezname razlik na vse šole v podpis. Čim vrnejo vse šole sezname, se izvrši takoj izplačilo razlik.

— **Naša glavna skupščina.** Glavni odbor je sklenil na svoji zadnji seji, da se bo vršila glavna skupščina UJU v Zagrebu in to iz razloga, ker se tam še ni vršila in tudi, ker bi to bilo zelo koristno za ustvarjanje enotne učiteljske organizacije na Hrvaškem, kjer še vedno obstoja Savez Hrv. Učit. Društvo. — V zadnjem času pa je prišlo beograjsko poverjeništvu v Beogradu. Ker vztraja izvršni, kakor tudi glavni odbor na svojem sklepu, se bo vršila glavna skupščina v Zagrebu.

— **Univerza kralja Aleksandra I. v Ljubljani.** Veliki župan ljubljanske oblasti je poslal poverjeništvu 18. maja t. l. S. br. 1882 nastopni dopis: Vodstvo poverjeništvu jugoslovenskega učiteljstva je poslalo Njegovu Veličanstvu kralju Aleksandru brzojavko, v kateri mu izraža svojo zahvalo in vdanoost zato, ker je blagovolil dovoliti, da nosi ljubljansko vsučilišče v bodoče Njegovo ime. Po Najvišjem nalogu Njega Veličanstva kralja, dostavljenem mi po kabinetu gospoda ministra za notranje posle, sporočam naslovu za izraze zahvale in vdanoosti srčno zahvalo. — Veliki župan: **Dr. Vodopivec** l. r.

— **1919.—1929. Deset let drž. slovenske osnovne in meščanske šole v Mariboru.** Uredil Drago Humek. — Založil »Učiteljski dom« v Mariboru. — Maribor 1929. Str. 80. — Ob proslavi desetletnice slovenske šole v Mariboru je izšlo gornje delo, ki je verno zrcalo delovanja slovenskega učiteljstva za naše šolstvo v centru predvojnega nemškega tarstva. Trnjeva je bila pot in težko delo, a idealizem slovenskega učiteljstva je premagal vse ovire in s pomočjo merodajnih faktorjev povzdignil naše šolstvo na višek in ga danes po 10 letih lahko stavimo za vzor vsemu šolstvu v naši državi. — Mnogi članki v knjigi opisujejo ovire, ki jih je moralo premostiti slovensko učiteljstvo, ki je po preobratu prevzelo mariborske šole. Opisane pa je v knjigi tudi ves razvoj šolstva in pedagoškega delovanja v Mariboru in zato knjigo učiteljstvu najtopleje priporočamo.

— **Učiteljem, ki pripeljejo otroke na izlet v Ljubljano,** ali govore pri domoznanskem pouku o Ljubljani priporočamo, da si nabavijo za se in za otroke knjižico »Razgled z ljubljanskega Grada«. Nihče od vas, ki pride v Ljubljano ne bo pozabil peljati otroke na Grad. Saj od tam vidite vso Ljubljano in daleč naokrog slovensko zemljo. Ni je primernejše točke za domoznanski pouk, kot je to. Knjižica opisuje položaj Grada, pristop in obhod po njem, mesto in obmestje, okolico in obzor, ki se deli v Krmski sektor, Triglavski sektor, Kamniški sektor. Zelo zanimivo in podučno so opisani kulturno-zgodovinski pogledi. Ob koncu je pa še seznam knjig in spisov, na podlagi katerih se vsako lahko globlje seznanj s posameznimi podrobnostmi. Ob sklepu je preidejana še karta okolice z vsemi točkami, ki se vidijo z razgleda. Ta karta je posebno prikladna za šole, ker na njej ni brezštevilnih podrobnosti, temveč so naravnost plastično izražene le glavne točke, z vsemi vrhanci, ki se vidijo iz Ljubljane, od Triglava do najbližjih točk Šmarne gore, Rožnika in Golovca. Idealno se bodo dali izvesti na podlagi tega reliefja na »mizi s peskom«, ki bodo v učenca poglobili in utrdili to, kar je videl na izletu. Knjigo je sestavil inšpektor za srednje šole v pok. g. Jos. Wester, panoramo pa je narisal akad. slikar g. Peter Žmitek. Cena knjižice je naravnost bagatelna za tako krasno opremljeno delo, t. j. 10 Din v knjigarnah, šole pa imajo to ugodnost, da jo dobe celo po 8 Din, ako naroče najmanj 20 izvodov pri mestnem magistratu v Ljubljani, ki je knjižico založil. Učitelj, ki govori pri domoznanskem pouku o Ljubljani, ne bo mogel preiti preko te knjige. Posebno sedaj, ko ima učiteljstvo tudi Velesajmsko razstavo na uporabo, naj uporabi to priliko. Glede prenočišč daje pojasnila Velesajmska uprava.

nična mati, ki pozablja nase, samo da more čim najbolj osrečiti svojo dečo.

Med letošnjimi publikacijami so zopet »Kresnice«, nekoliko manjše po obsegu, zato pa bogatejša po vsebini in ilustracijah. Remek-delo je Seliškarjev roman »Rudi«, ki ga bo z veseljem sprejela mladina pa tudi odrasli. Pipanova knjižica »Kako smo delali radion«, je pisana tako poljudno in pojasnjena s tolikimi ilustracijami, da jo moremo imenovati prvo in edino delo te vrste v naši literaturi. V očigled velikemu zanimanju za radiofonijo bo dobrodošla v sleherni hiši. Namesto knjižice o gospodinjstvu, za katero je izšla inicijativa tako pozno, da ni bilo mogoče dobiti ustreznega rokopisa, izidejo Reharjevi »Začarani krogi«, originalne pravljice za naše malčke, ki jim je Matica tudi dolžna svoj tribut. Nameravana knjižica o gospodinjstvu pa izide prihodnje leto v taki obliki, ki bo ustrezala pretežni večini naših naročnic in bo s pridom segla tja, kjer je najbolj potrebna: v naše podeželske domove.

Kdor bo hotel pošteno soditi, bo moral priznati, da je storila Mladinska Matica s svojimi drugimi publikacijami velik korak naprej in tako lahko z zaupanjem zre v bodočnost.

— **Požrtvovalni narodni delavec** je brez dvoma tovariš Ivan Pečnik. Tam ob robu kumljanske deželce, v maloznani, romantični svibanski dolini se vsestransko udejstvuje. Vzorni sadovnjaki, smotreno urejene drevesnice — vse je plod njegovega truda. Neprecenljivih zaslug za Svibance si je pa pridobil s tem, da je s pomočjo nekaterih agilnejših domačinov postavil spomenik v svetovni vojni padlim fantom. V nedeljo 12. t. m. je bilo ob navzočnosti domačinov in gostov odkritje spomenika, ki je seveda njegov osnutek. Po končani službi božji, ki jo je daroval preč. g. vojni kurat F. Bonač, se je vršila lepa slavnost ob spomeniku, ki stoji kot spomin žrtev in dela ob vznožju grička, kjer so nekdanj gospodovali silni Ostrovrharji. Odkritje je otvoril šolski upravitelj Ivo Pečnik; v temperamentnem govoru je očrtal vse silno trpljenje in žrtve padlih za naše osvobodjenje. Majhna šolarica je v primerni deklamaciji razkrivala boje in gorje vojnika. Preč. g. vojni kurat F. Bonač nas je s svojo običajno magično silo govora ganil do solz. Za primerno razpoloženje sta skrbela svibanski in radeški moški zbor in radeška godba. Po končani slovesnosti se je vršila v osnovni šoli drama »Mrak«, ki je še enkrat z vso elementarno silo podčrtala vso tragiko vojnih let. Bila je precizno naštudirana ter zelo lepo podana. S ponosom in hvaležnostjo je gledalo ljudstvo na svojega učitelja, ki mu je na tako lep način pokazal, kako se vsaj malo odškoduje padlim svojcem, ki so žrtvovali svoje najdražje za našo prelepo zemljo. Tovarišu vsa čast! —k.

— **Pedagoška centrala.** Dne 22. maja se je vršil v Mariboru 11. diskuzijski sestanek Pedagoške centrale v tekočem letu. Nadeljevala in zaključila se je razprava o reformi dunajskih šol. Zanimiva in stvarna debata, ki so se je udeležili tov. Grčar, Vranc, Oster, Haberman, dr. Poljanec, Juvančičeva, Skala i. dr., je privedla zbrano učiteljstvo (bilo jih je preko 60) do zaključka, da je v sedanji dobi obnova vzgoje nujna in neobhodno potrebna. V času, ko se rahljajo družinske vezi, ko se majejo družabni stebri ter padajo avtoritete, ki hočejo vladati s surovo silo in zunanjo disciplino, je treba vzgojiti človeka z notranjo disciplino, človeka, ki ne bo pošten, plemenit in delaven zaradi zunanjih predpisov in zunanjega pritiska, nego bo delal, dobro iz notranjega nagiba in prepričanja. Dunaj nam kaže v tem oziru pot; ni še popoln, ali njegove bogate izkušnje nas lahko obvarujejo pred marsikatero zmoto, ki dunajskim prvoboriteljem ni bila prihranjena. Da se izkoristijo izkušnje, ki so jih dobili naši hospitanti na Dunaju, je storila Pedagoška centrala dalekosežen sklep, namreč da ustanovi učiteljske delovne zajednice, ki bodo od začetka formirane po razredih, a se bodo pozneje grupirale tudi iz drugih vidikov, kakor bo nanesla potreba. Z medsebojnimi hospitacijami, izmenjavanjem izkušenj, skupnim študijem, diskuzijami ter s pravih tovarištvom bodo skušale delovne zajednice poglobiti pedagoško delo. — Prihodnji sestanek se vrši dne 5. junija. Na dnevnem redu je ustanovitev delovnih zajednic.

— **Spominske liste za učence** ima še v zalogi Slov. šolska Matica v Ljubljani (šola na Ledini). S kolorirano sliko in primernimi verzami so lep spomin za učenca, ki zapusti šolo. Stanejo samo po 1 Din. Naročite jih za učence zadnjega šolskega leta, zdaj je še čas za to.

— **Poroča.** Poročila sta se na binško nedeljo na Brezju g. Jože Novak, učitelj v Ormožu in gdč. Hermina Mihler, učiteljica v Ormožu. Mlademu paru čestitamo in želimo obilo sreče.

— **Poziv učiteljima,** koji su maturirali na učiteljsku u Koprju g. 1894. — Koliko je meni poznato, nismo se mi, maturanti iz g. 1894., još sastali iza našega razlaska iz Koprja, osim, što nas je nekolicina prisustvovala glav. skupštinama slov. Učiteljske Zaveze. — Lijepo bi bilo, da se bar sada, kada nam je penzija pred vratima, pošlje 35 godina, jednom sastanemo svi mi, koji smo još u životu. Zato objelodanjujem ovih par redaka u »U. T.« s molbom na svoje kolege, da se o ovoj stvari izjasne ili u »U. T.« ili možda privatnim dopisivanjem. Ne znam za adresu nikoga od vas. — U Kastyu, kraj Sušaka, 23. V. 1929. — Ante Ryslavý.

— **Člane(ice) litijskega učiteljskega društva** nujno prosim, da mi z junijem gotovo nakažejo vso zaostalo članarino za poslovno leto 1928./29. ter prispevek à 5 Din za izvršni odbor v Beogradu. Komur je zmanjkalo polnožnic, naj si jo nabavi na bližnji pošti za 25 par ter ustavi števil. 13.262. — D. Rostohar, t. č. blagajnik.

— **Razlika za učitelje,** ki so podal ostavko se bo izplačala, če so bili prevedeni in ko bodo napravili prijavo, kakor je predpisana za upokoženec.

— **Članom UJU Ljubljana okolica — vzhodni del!** Te dni razpošljam vsem članom nove položnice števil. 15.264 s pripisom dolga iz leta 1928. in zaostanka v tekočem letu. Opozarjam, da poteče z junijem zadnji obrok polletne članarine pred sklepom šolskega leta. Stare položnice števil. 12.226 so neveljavne.

**Samo predsek** je, če kdo misli, da iz rži ni kave. V tisočerihih rodbinah uživajo ŽIKO brez primesi zrnatih kave v popolno zadovoljnost. Seveda je pa treba pri nakupu paziti izrecno na ime »ŽIKA«, ki je zakonito zavarovano.

**Obleke kemično čisti, barva, plisira in lika tovarna JOS. REICH.**

**Med prijateljicami:** »Svetujem Vam draga gospa, da vzamete za pranje perila SCHICHTOV »RADION«. — Poglejte našnji oglaš!»



„Moje stanovanje se kar blešči od snage,“

pravi mlada gospa Mica. „RADION mi olajšuje delo, ker pere ne samo perilo, ampak tudi stopnice, vrata in tla. Vse to čisti RADION brez truda in hitro.“



Varuje perilo!

### Pevski zbor UJU učiteljstva.

— **pev. Koncert učiteljskega zbora UJU v Ptuj.** Ob priliki 60letnice obstoja »Ptujškega učiteljskega društva« dne 8. maja t. l. smo imeli priliko v zasadeni dvorani Društvenega doma slišati pevski zbor UJU. Škoda, da se predavanje, ki naj bi služilo v boljše razumevanje modernih skladb, pred izvajanjem programa ob splošnem nemiru, vsaj v zadnjem delu dvorane prav nič ni razumelo. Prvič se je pri nas v Ptuj izvajal moderni vokalni program. Umljivo je, da ga publika, četudi je sestajala povečini iz učiteljstva, ni sprejela s posebnim navdušenjem. Za take skladbe bo treba publiko šele vzgojiti. Učiteljski pevski zbor je v to najbolj poklican, ker bo k svojim koncertom pritegnil tudi mnogo učiteljstva. V kritiko k izvajanju posameznih točk se ne morem spuščati. Mimogrede bodi omenjeno: Prekrasna Škerjančeva: »Marija in mlinar« kot prva točka, je šla bolj mrzlo mimo nas — zbor še ni bil vpet. Najbolj so ugajale: Paš pandopulovi svatovski pesmi in Stolcer Slavenskega — Romarska, od Adamiča pa — Zvesta Kata in Srečna Kata. — Prepričali smo se o odlični kvaliteti zbora in pevovodje Sr. Kumarja, ki se zelo ogiba neumetniških zunanjih efektov. V zbor bi bilo potrebno pritegniti še nekaj dobrih tenorjev in sopranov. Mislim, da Slovenija glede učiteljskega pevstva še ni izrpana. — Želim, da nas Pevski zbor UJU obišče vsako leto. — Hasl.

— **pev. »Hlahol Vinohradsky«**, odlična češka pevška družina, priredi l. VI. t. l. ob 20. uri v unioński dvorani v Ljubljani svoj koncert. Naš zbor pokloni bratskemu društvu pri koncertu venci in sodeluje tudi pri sprejemu. Vse člane zbora vabimo, da se koncerta po možnosti udeležijo ter poagitirajo za obisk med znanci in prijatelji.

V smislu odborovega sklepa prosimo, da se udeležijo širše seje artistskega odseka sledeči tovariši(ce): Kumar, Cerut, Primožič, Jovan, Pahor, Stritar, Schubertova in Deklevova. Sestaviti je spored za počitniški tečaj, ki ga predvidevamo za dni 14. do 21. julija t. l. Seja art. odseka bo v Učit. tisk. v nedeljo dne 2. junija ob 15. uri.

**FOTO-APARATE** kupite najbolje pri **Fr. P. ZAJEC, optik** Ljubljana, Stari trg 9.

**Dr. G. PICCOLI** — lekarnar v Ljubljani priporoča pri zaprtju in drugih težkočah svojo preizkušeno

**želočno tinkturo** — Naročila točno po povzetju.

### Naša gospodarska organizacija.

— **g. Članom Učit. Samopomoči.** V teh dneh prejmete položnice za 188., 189. in 190. smrtni slučaj, to so umrli člani: Zlatka Tušek, Sv. Miklavž, Janko Golob, St. Jernej in Ana Fink, Celje. Članski prispevek znaša za porednice 16 Din, za zakonske pare 31 Din. Zneske nakažite takoj! Za zadnje tri smrtni slučaje so prejeli dediči 34.715 Din. Učit. Samopomoč ima danes 2320 članov. Posmrtnina znaša 11.600 Din.

### Stanovska organizacija UJU

#### Iz poverjeništvu UJU.

Prejeli smo:

P. n.

Udruženje Jugoslovenskega učiteljstva v Beogradu

Poverjeništvu Ljubljana.

Za izraze globokega sožalja in iskrenega sočustvovanja ob težki in nepričakovani izgubi našega blagega sina in brata dr. Frana Čibeja, kakor tudi za častno spremstvo na njegovi zadnji poti zahvaljujemo se najglobokeje.

Priporočamo se tudi p. n. Poverjeništvu, da ohrani blagopokojnika nadalje v dobrem spominu.

Ljubljana, 26. maja 1929.

Za hvaležno vdano obitelj  
Fran Čibej.

— **pov. Poverjeništvu je nominiralo na poziv Jugoslovenske Matice v Ljubljani v njen pokrajinski odbor tovariša Vekoslava Mlekuža, učitelja v Ljubljani.**

### Vabila:

— **LITIJSKO UČITELJSKO DRUSTVO** ne zboruje 2., ampak 9. junija 1929 točno ob 10. uri dopoldne v Smartnem pri Litiji. — Odbor ima eno uro pred zborovanjem sejo. — Dnevni red: Situacijsko poročilo; seja širjega sosveta poverj. UJU v Ljubljani; predavanje ge. prof. M. Skabernetove o napredku moderne šolstva z ozirom na delovno šolo; volite delegatov za pokrajinsko skupščino; slučajnosti. Z ozirom na aktualno pedagoško predavanje in rešitev važnejših internih zadev, prosi odbor čim častnejše udeležbe — če tudi je nedelja. Ob tej priliki se bo najbolj dokumentirala Vaša požrtvovalnost, stanovska zavednost in organizatorična disciplinal — Odbor.